

24. OLDAL

Zöldek és spontánok

A Hokedli forradalmasította a főzelékezt Budapestén

4. OLDAL

Példás próba

Maradhatnak a teraszok
az Anker közben

20. OLDAL

Író a sörcsap mögött

Kabai Lóránt, a Király utca
titokzatos figurája

Önkormányzati fogadóórák

Tisztségviselők

NÉV	A FOGADÓÓRA HELYSZÍNE	A FOGADÓÓRA IDŐPONTJA
 SOPRONI TAMÁS polgármester	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V. em.	Előzetes időpont-egyeztetés a (06-1) 351-7967-es számon
 Temesvári Szilvia alpolgármester	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V. em.	Minden hónap első hétfő 15.00-18.00 Előzetes időpont-egyeztetés a (06-1) 351-7966-os számon
 Györfy Máté alpolgármester képviselő (9. evk.)	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V. em.	Minden hónap első hétfő 15.00-18.00 Előzetes időpont-egyeztetés a (06-1) 351-7966-os számon
 Miyazaki Jun alpolgármester képviselő (5. evk.)	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V. em.	Minden hónap első hétfő 16.00-18.00 Előzetes időpont-egyeztetés a (06-1) 351-8938-as számon
 dr. Mogorósi Sándor jegyző	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V/508.	Előzetes időpont-egyeztetés a (06-1) 351-7965-ös számon

Választókerületek képviselői

EVK.	NÉV	A FOGADÓÓRA HELYSZÍNE	A FOGADÓÓRA IDŐPONTJA
1.	 Heltai László	LMP-iroda, V. kerület, Kálmán Imre u. 24.	Csütörtök 18.00 vagy előzetes egyeztetés alapján a (06-30) 751-8925-ös számon
2.	 Németh Helga Anna	Polgármesteri Hivatal Eötvös u. 3.	Minden hónap utolsó szerda 17.00-18.00 Előzetes egyeztetés a (06-30) 608-3687-es számon
3.	 Szilágyi Erika	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V/516.	Minden hónap utolsó kedd 17.00-18.00 Előzetes egyeztetés a (06-70) 705-5568-as számon
4.	 Kecskés Balázs	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., földszint 3.	Minden hónap első szerda 15.00-17.00 Telefon: (06-70) 768-5099
6.	 Szász Károly	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., földszint 3.	Minden hónap első csütörtök 15.00-17.00 Telefon: (06-70) 476-3783
7.	 Sajószegi Péter	Polgármesteri Hivatal (recepció érdeklődni)	Minden hónap első szerda 15.00-17.00 Telefon: (06-70) 476-3792
8.	 Bálint György	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V/516.	Csütörtök 17.00-19.00 vagy előzetes egyez- tetés alapján a (06-70) 314-5888-as számon
10.	 Gaár Iván Zsolt	MSZP-iroda, Andrássy út 79.	Minden hónap első hétfő 17.00-19.00 Telefon: (06-20) 936-6613

Listán megválasztott képviselők

NÉV	A FOGADÓÓRA HELYSZÍNE	A FOGADÓÓRA IDŐPONTJA
 dr. Bundula Csaba	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., földszint 3.	Előzetes időpont-egyeztetés a (06-20) 956-0506-os számon
 Simonffy Márta	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., földszint 3.	Előzetes időpont-egyeztetés a (06-20) 476-3806-os számon
 Császárné Csóka Ilona	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., földszint 3.	Előzetes időpont-egyeztetés a (06-20) 206-7263-as számon
 Lindmayer Viktor	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., földszint 3.	Előzetes időpont-egyeztetés a (06-20) 935-6487-es számon

Országgyűlési képviselő

dr. Oláh Lajos

Fogadóórát tart a Teréz krt. 46. szám alatti
irodájában bejelentkezés alapján,
amelyet a +36 30 709 11-02-es telefonszámon vagy
a drolahlajos@dkp.hu e-mail-címen lehet megtenni.

Közérdekű

Foglalkoztatást Elősegítő Nonprofit Kft.
Vezető: Szőke Zoltán, 061/ 332 39 62

Hunyadi téri Vásárcsarnok és termelői piac
Piacfelügyelő: Mészáros László
1067 Budapest, Hunyadi tér 4., 061/ 342 55 93

Terézvárosi Család- és Gyermekegészségügyi Központ
dr. Kopácsy Judit
1068 Budapest, Király utca 82., 061/ 344 60 60

Terézvárosi Egészségügyi Szolgálat
Vezető: dr. Czermann Imre
1074 Budapest, Csengery utca 25., 061/ 321 2200

Terézvárosi Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona
Intézményvezető: Kecskés Andrea
Bp. VI., Podmaniczky u. 18. Tel.: 311-2230

Terézvárosi Gondozó Szolgálat
Vezető: Scholczné Havas Palma
1061 Budapest, Király utca 31., 061/ 413 6601

Terézvárosi Parkolási Rendszer
0680 466 466

Vagyonkezelő Nonprofit Zrt.
Vezető: dr. Bodnár Zoltán
1064 Budapest, Rózsa utca 81-83., 061/ 3016 700

Budapest Főváros Kormányhivatala VI. kerületi Hivatala Hatósági Osztály és hivatalvezetés

1063 Budapest, Szinyei Merse utca 4.
Telefon: 473-2714, 473-2718
Ügyfélfogadási idő: hétfő 13.30-18.00,
szerda 8.00-16.30, péntek 8.00-11.30

VI. kerületi Kormányablak

1062 Budapest Andrássy út 55.
1062 Budapest Teréz körút 55. (Nyugati pályaudvar)
Ügyfélfogadás:
Hétfő 8-18, **k-cs:** 8-16, **szerda:** 11-19, **péntek:** 8-14

Terézvárosi Polgármesteri Hivatal

1067 Budapest, Eötvös utca 3.
Központi telefonszámok: 342-0905, 342-0906,
342-0907, 342-0908, 342-0909.
Ingyenes zöld szám: +36 80 201 138
Ügyfélfogadás: hétfő 13.30-18.00,
szerda 8.00-16.30, péntek 8.00-11.30

Ügyfélszolgálat

1067 Budapest, Eötvös utca 4., **Telefon:** 351 8939
Hétfő: 08:00-18:00, **Kedd:** 08:00-16:00
Szerda: 08:00-16:30, **Csütörtök:** 08:00-16:00
Péntek: 08:00-13:30

Az önkormányzat bizottságai

Humán bizottság

Németh Helga Anna elnök, Szász Károly alelnök,
Császárné Csóka Ilona, Sajószegi Péter,
Szilágyi Erika, Grekócs Borbála,
Hegyi András, Komjáthy Anna, Takács Gergely

Pénzügyi és jogi bizottság

Kecskés Balázs elnök, Németh Helga Anna alelnök,
Gaár Iván, Lindmayer Viktor, Kovács Aranka,
Matolcsi Györgyné, Molnár Gergely

Tulajdonosi bizottság

Bálint György elnök, Heltai László alelnök,
dr. Bundula Csaba, Kecskés Balázs, Sajószegi Péter,
Fülöp Gergely, Nyíri Gábor, Tóth Viktor, Tőreki Milán

Környezetvédelmi bizottság

Heltai László elnök, Bálint György alelnök,
Sajószegi Péter, Simonffy Márta, Szász Károly,
Csontos Gyöngyi, Matokanovic Lidia,
Szabó Krisztina Diána, Varga Máté

Angyali részletek

Adam/84. Ez volt Kabai Lóránt író-csapos teljesen jelentéktelennek tűnő pólójára írva, meg sem akadt volna a szemem rajta, ha beszélgetőtársam (portré-alanyom) nem kérdez rá, hogy tudom-e, mit jelent a név és a szám. Mielőtt rányitottam volna arra a jó tágas kulturális horizontra, amelyben Ádámok és 84-ek bőséggel előfordulhatnak, Lóránt elárulta, hogy a 80-as évek cseh-szlovák kultsorozata (ízlelgessük a szavakat), a Látogatók expedíciójának volt ez a neve. Mentem belevágtam a sorozatba, varázslatos időutazás, nemcsak a film-béli, hanem a film általi is, mindenkinél jó szívvel ajánlom. És hogy miért írom ide ezt? Mert régi meggyőződésemet támasztja alá ez a kis történet, hogy az újságkészítés és -olvasás esetén is az öröög (és az angyal) a részletekben rejlik. Épp ezért vagyok lelkes gyakorlója mindkét tevékenységnek (mélyedek el az olvasói levelekben és böngészem végig az apróhirdetéseket; ugrok fejest lényegtelen adatokba és vizsgálók régi fotókat egy-egy interjúra készülve). Csodás dolgokat lehet felfedezni, tanulni az alapvetően átadni, átvenni kívánt ismereteknél, csak javasolni tudom. Kezdhettek akár itt és most. Tudták vajon, hogy miért szokták kocogtatni a fákat? Hogy a 60-as években milyen járványok miatt voltak karantén alá magyar településeket? Vagy hogy hogyan szabadulnak fel leginkább a fűszernövények aromái főzés közben? Hogy szabad-e dohányozni tóraolvasás közben? Minden kérdésre ott rejtőzik a válasz a lapszám cikkeiben. Keressük meg őket együtt!

KERTÉSZ ANNA

Értékes jelzések

A városok élhetőségét biztosító fák jeleznek, ha bajuk van

- 4-5. A bizalom teraszai
- 6. Vasárnap és ünnepnapokon építkezni tilos!
- 7. Senki ne maradjon ellátás nélkül!
Egy kosáryi segítség
- 8-9. Nyáron is csendben lopakszik
- 11. Zöldebb Terézvárosra vágnak a lakók
- 12-13. Fákkal közös érdekeink
- 14. Csak tisztasági festés kell?!
- 15. Köszí, nem kérek szívószálat!
- 16-17. A totózók szerencsére nem zártak be
- 18. Tórát mindig szabad olvasni
- 19. Csikós Attila: Az ebéd
- 20. Őt hallgattuk a kocsmában
- 23. Érzéki élmények
- 24-25. A kétlábú Hokedli
- 26. A közös mozgás öröme/apróhirdetés
- 27. Rejtvény
- 28. Nagyvilág – Színes hírek

12.

16.

Jó újra együtt!

Hogy élték meg az idősök a karantént?

23.

Zsigerekbe kúszik

Barabás Zsófi képei mozgásba hozzák az univerzumot

26.

Együtt mozogni

Katus Attila megtornáztatja a terézvárosiakat

TERÉZVÁROS KÖZÉLETI, KULTURÁLIS ÉS ÉLETMÓDMAGAZIN

KIADÓ: Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata

FELELŐS SZERKESZTŐ: Kertész Anna

A LAP MUNKATÁRSAI: Dobi Ágnes, Gajdács Emese, Steindl Gabriella

TÖRDELÉS: Formula Stúdió **FOTÓ:** Képszerkesztőség

SZERKESZTŐSÉG CÍME: 1067 Budapest, Eötvös utca 3.

E-MAIL: sajto@terezvaros.hu

NYOMDA: Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft., Lajosmizse

FELELŐS VEZETŐ: Papp Tibor ügyvezető igazgató **TERJESZTÉS:** Magyar Posta Zrt.

A HIRDETÉSEK FELADHATÓK A SAJTÓIRODÁN:

Telefon: 06 1/342-0905,

2451-es mellék

E-mail: sajto@terezvaros.hu

APRÓHIRDETÉSEK FELVÉTELE:

VI., Eötvös utca 3., recepció, hivatali nyitvatartási időben.

FOTÓK: ADRIÁN ZOLTÁN/KEPESZERKEHU

Egy hónapja üzemelnek az Anker köz teraszai

A bizalom teraszai

Hónapokon át tartó egyeztetések, alapos előkészítés eredményeképpen és egy hónapos próbaidőszak után úgy döntöttek a lakók és az önkormányzat, hogy továbbra is üzemelhetnek az Anker köz teraszai.

Az Anker közben vendéglátóhelyeket működtető vállalkozók teraszok nyitásához kértek engedélyt az önkormányzattól még tavasszal, a lakók egy része viszont ellenezte a kitelepülést. A teraszokat leginkább ellenzők indítottak egy petíciót is, amelyben azt fogalmazták meg, hogy nem akarnak egy újabb buliközpontot Terézvárosban, és attól tartanak, hogy a kora esti, éjszakai pihenésük ellehetetlenül. A jelmondatuk az volt: „Az utca tisztaságát, közbiztonságát, növények kitelepítését kérjük az önkormányzattól, nem újabb teraszokat és betarthatatlan ígéreteket a vendéglátósoktól!”

Precedensértékű egyeztetés

Az önkormányzat az első perctől kompromisszumos megoldásra törekedett, és május 27-én fórumot szervezett az álláspontok közeli eléréséért. Az eseményen Terézváros városfejlesztésért felelős alpolgármestere, Györfy Máté hangsúlyozta: a kerület vezetése azon dolgozik, hogy az itt működő vállalkozók és a lakók is elégedettek legyenek. Jó példaként hozta fel a Liszt Ferenc teret, ahol a közelmúltban egy hasonló egyeztetés zajlott a nyugalomért aggódó lakók, valamint a teraszokat üzemeltetők között, és ott az ér-

telmes párbeszédnek köszönhetően sikerült békét teremteni. Az alpolgármester jó iránynak nevezte, hogy a vállalkozók egységbe tömörülve keresték fel az önkormányzatot és a lakókat a koncepciójukkal, majd az ütemezett megvalósításnak köszönhetően a lakóknak lehetőségük nyílt beleszólni a döntésekbe. A jövőben a közösségi tervezés során azt is befolyásolhatják, hogyan nézzen ki az utcakép.

A május végi fórum eredményeként a lakók úgy döntöttek, hogy adnak egy esélyt a vendéglátósoknak, azzal az elvárással, hogy az ígéreteiket betartják, és az Anker köz a kitelepülések után valóban egy kulturált utca lehet. Így a vendéglátóhelyek egy hónapra kapták meg az engedélyeket az önkormányzattól, ezzel egyfajta próbaüzeme indult el a teraszoknak a többéves szünet és az idej, gazdasági vészt is hozó járványidőszak után.

Az egyeztetéseket elejétől fogva Szilágyi Erika, a körzet önkormányzati képviselője vezette, ő maga többször is tartott utcafórumot az Anker közben, a társasházak közös képviselőit és magukat a lakókat is folyamatosan tájékoztatta a történésekről. Az ő célja is az volt, hogy sikerüljön a lakók és a vendéglátósok érdekeit összeegyeztetni, megoldást találni arra, hogyan lehet úgy segíteni a

A lakókon múlik

Talán sokan nem is tudják, de a VI. kerületben már 2009 óta a főváros egyik legszigorúbb csendrendelete van érvényben. Ennek lényege, hogy az üzletek 22 óra és az azt követő nap 6 óra között nem tarthatnak nyitva. Ahhoz, hogy az üzemeltető ettől eltérő nyitvatartási engedélyt kapjon, az üzlettel egy épületben lévő ingatlanok tulajdonosainak többségi hozzájárulása szükséges, amelyet közgyűlési határozatba foglalnak.

A vendéglátóüzleteknél legfeljebb a következő nap reggel 6 óráig, teraszok esetén legfeljebb 24 óráig tarthatnak nyitva az egységek, külön engedéllyel. A kereskedelmi üzletben eltérő nyitvatartásra jogosító engedély birtokában sem forgalmazható alkoholtartalmú ital 22 órától a következő nap 6 óráig.

Vélhetően ennek a szigorú és ma is érvényes csendrendeletnek köszönhető, hogy Terézvárosban nem „durvult el” annyira az éjszakai élet, mint a szomszédos VII. kerületben.

vállalkozásokat, hogy közben a lakók nyugalma, a környék biztonsága, rendezettsége is megmaradjon.

A képviselő többször hangsúlyozta az előzetes egyeztetések fontosságát, azt, hogy a lakosság bizalmának a visszaszerzése az alapja a tárgyalásoknak. A múltban sok sérelem nehezítette az itt élők és a vendéglátóhelyeket üzemeltetők kapcsolatát, ezért elsőként azt kellett elérni, hogy bizalom szülessen a felek között. Ezt segítette az a hónapokon át tartó munka, amelynek során több lakossági fórumot tartottak, tárgyaltak a társasházak képviselőivel, a számlálóbizottságok tagjaival, egy asztalhoz ültették a teraszokat nyitni kívánó vendéglátókat és az aggódó lakókat,

Szilágyi Erika önkormányzati képviselő hívta össze a legutóbbi fórumot is

írásban szavazhattak az itt élők arról, hogy hozzájárulnak-e az ideiglenes teraszokhoz, a körzet képviselője pedig utcafórumokon várta a véleményeket. Miként Szilágyi Erika fogalmazott: „A májust végigegyeztettük, szerintem példa nélküli, ahogyan minden platformon próbálunk együttműködni a lakókkal és a vendéglátókkal. Azt gondolom, maga az egyeztetési mód és a folyamat is precedensértékű volt.”

Jöhetnek a tervek

Az egy hónapos próbaüzem végéhez közeledve, július 7-én ismét fórumra hívták az Anker közben élőket és a vendéglátókat. Az összejöveten Szilágyi Erika képviselő mellett ott volt Bodó Krisztina, a polgármesteri hivatal városüzemeltetési főosztályának vezetője és Miklósi László körzeti megbízott a rendőrség képviseletében,

Mint azt a fórum résztvevői megtudták, sem az önkormányzathoz, sem a közterület-felügyelethez nem érkezett a teraszokat érintő lakossági panasz az elmúlt egy hónapban. Azok a jelzések, amelyek Szilágyi Erika képviselőhöz eljutottak, inkább a környék közbiztonságát érintik: „A vendéglátóhelyek tulajdonosai azt vállalták, hogy a teraszokat legkésőbb 22 óráig bezárják, ezután a székeket és az asztalokat bepakolják a közterületről. Csütörtöktől vasárnapig a zárás után a saját embereikkel őrzik az Anker közt. Az önkormányzat pedig azt vállalta, hogy az egy hónapos próbaüzem alatt a közterület-felügyelet munkatársai a 22 órás zárás után fokozottan ellenőrzik a helyszínt. Úgy értesültem a lakóktól, hogy mindez megtörtént, a teraszok üzemelése nem okozott kellemet-

Minden szereplő képviseltette magát az egyeztető folyamatban

Erzsébetváros szigorúan „csendesíti el” a bulinegyedet

Gyászmenettel kísért demonstrációt is szerveznek július végére azok az elkeseredett vendéglátósok és szórakozni vágyók, akik a szomszédos VII. kerület új, szigorú csendrendelete ellen tiltakoznak. A Niedermüller Péter polgármester nevéhez fűződő, leginkább a lakók érdekeit előtérbe helyező szabályozás szerint néhány kivételtől eltekintve a bulinegyedben az üzletek és vendéglátóhelyek nem lehetnek nyitva éjjel és reggel 6 között. A boltok csak úgy működhetnek éjjel után is, ha 22 óra és reggel 6 között nem

árusítanak alkoholt. A Király utca–Erzsébet körút–Rákóczi út–Károly körút által határolt területen belüli kocsmák, bárók, szórakozóhelyek csak akkor lehetnek nyitva, ha arra külön engedélyt kérnek az önkormányzattól. Ezt viszont olyan szigorú feltételek teljesítéséhez kötik, hogy a vendégeik nem vihetnek ki szeszes italt az utcára, a mosdókba bárkit ingyen be kell engedni, nem rakodhatnak éjjel 10 és reggel 6 óra között, valamint mérniük kell a zajszintet és takarítaniuk kell az utcát is.

Hol jelezhetjük a problémákat?

A lakók az alábbi elérhetőségeken vehetik fel a kapcsolatot az önkormányzattal:

- varosuzemeltetes@terezvaros.hu,
- közterület-felügyelet: 815-2270-es telefonszám,
- Miklósi László körzeti megbízott, akinek a fogadóórája minden hónap első szerdáján, 14–16 óra között van a kapitányság Szinyei Merse utca 4. szám alatti épületében.

lenséget az itt élőknek. Ugyanakkor vannak olyan jelenségek, amelyek korábban és most is gondot okoznak, ilyen például a hajléktalanok jelenléte, időnkénti agresszív fellépésük, a szeméttelés, illetve a prostituáltak megjelenése a lépcsőházakban. Ezek mind a közbiztonságot érintő kérdések, így a rendőrségtől kérünk segítséget a megoldáshoz” – hallhattuk a körzet önkormányzati képviselőjétől, aki a kerület főépítészet idézve hozzátette, a mintaszerű működést követően most már a tervszerű működésre kell áttérni. Ez azt jelenti, hogy a vendéglátósoknak részletesen kidolgozott elképzeléseket szükséges készíttetniük az egységes utcabútorokkal berendezett Anker közről, és eze-

ket a terveket az önkormányzattal, illetve a lakókkal is egyeztetni kell a végleges forma elérése érdekében.

Hosszú még az út

A fórumon megjelent lakók és Tódor Csilla közös képviselő azt is szóvá tették, hogy a sarki szuvenírbolt kirakatához egy ülőalkalmatosságot építettek fel az elmúlt hetekben, amire sem a társasház lakóitól, sem a műemlékvédelmi hatóságtól nem kértek engedélyt. Véleményük szerint ez látványra sem jó megoldás, és félő, hogy a hajléktalanok számára újabb kísértést jelent majd. Az üzlet jelenlévő tulajdonosa a problémákat hallva ígéretet tett arra, hogy pótolja az engedélyek beszerzését, és arra törekszik, hogy a felépítménye ne okozzon kellemetlenséget az ott élőknek. Ő pedig azt jelezte az önkormányzat illetékeseinek, hogy üzlete forgalmát, kirakata láthatóságát az előtte álló könyvszekér rontja, ő ehhez kéri a hivatal segítségét.

Ez a példa is azt mutatja, hogy beindult, és most már folyamatos az a párbeszéd az Anker közben élők, az ott dolgozók és az önkormányzat között. Ennek eredménye, hogy sikerrel zárult le az első fejezet az Anker közti teraszok ügyében, de még hosszú és sok munkát, egyeztetést igénylő út vezet a valóban pezsgő, élhető, kulturált utcakép eléréséhez.

GAJDÁCS EMESE

Vasárnap és ünnepnapokon építkezni tilos!

A karantén időszakában megszorodtak a hétvégi építkezésekkel kapcsolatos bejelentések, de korábban is számos esetben jelezték a lakók az önkormányzat felé: nagyon zavaró a pihenőnapokon sem szünetelő zaj a nagyobb beruházások, felújítások szomszédságában. Terézváros képviselő-testülete úgy döntött: augusztus 1-jétől szigorít ezen a területen.

Az a tény, hogy Terézvárosban egy időben több építkezés is zajlik, valójában örömteli lehet, hiszen megszépülnek a homlokzatok, megújulnak az intézmények, új, korszerűbb házak épülnek. Ám ez a beruházások közelségében élők mindennapjait nem teszi könnyebbé. A lakók ez ideig gyakran tettek panaszt az önkormányzatnál amiatt, hogy az építkezéseken hétvégén, ünnepnapokon is dolgoznak, és ezzel olyan zajt keltenek, ami lehetetlenné teszi a nyugodt pihenést. Ezért volt szükség arra, hogy az illetékesek valamilyen megoldást találjanak, ami a jelenleg is hatályos zaj elleni védelem helyi rendeletének módosítása lett.

A képviselő-testület június végi ülésén fogadta el azt a szigorító módosítást, miszerint kerületünkben augusztus 1-jétől vasárnap és ünnepnapokon tilos a zajjal járó építkezés.

A hét többi napján is rövidítették az időszakokat: az eddigi 6–22 óra közötti időszak helyett munkanapokon 7–20 óráig, míg

A jelzett időszakokon túl tapasztalt építkezési zajt a rendészet telefonszámán (+36 1 279 2470) vagy e-mailen (ugyelet.kozter@terezvaros.hu) lehet bejelenteni.

szombaton 9–18 óra között lehet majd építkezni. A szigorúbb szabályozással az önkormányzat célja nem a beruházások ellehetetlenítése – ezért különösen indokolt esetben a polgármester időszakos felmentést adhat –, hanem a belvárosban élők nyugalmanak védelme, mivel az élhető lakókörnyezet biztosítása mindannyiunk közös érdeke.

A több terézvárosi társasház közös képviselőjét is ellátó Tódor Csilla érdeklődésünkre elmondta, számos panasz, lakossági jelzés érkezett hozzá is azzal kapcsolatban, hogy a nagyobb beruházások környezetében igen sok kellemetlenséget okoz az ott élőknek a nagy zaj.

„Előfordult, hogy hétvégén is dolgoztak, sőt a kora reggeli vagy késő éjszakai órákban sem voltak tekintettel arra, hogy az emberek a szomszédos házakban pihenni szeretnének. Persze azért előfordultak jó példák is, amikor az adott vállalkozó méltányolta a lakók kérését, és beszüntette a nagy hanghatással járó munkálatokat a legkritikusabb időszakokban.

A panaszok száma a járvány okozta karantén idején megszorodott, vélhetően azért, mert ezekben a hetekben szinte mindenki egész nap otthon tartózkodott” – tudtuk meg a közös képviselőtől, aki hozzátette, ő maga is jelezte a társasházakban élők problémáját az önkormányzati képviselőknek. Úgy sejtik, ez is hozzájárulhatott ahhoz, hogy az önkormányzat rendelettel szigorítsa a zajjal járó munkálatokat az építkezéseken. Az augusztus 1-jétől életbe lépő rendelkezést már a lakók is nagyon várják, közölte a közös képviselő.

Tudni kell, hogy a lakóházon belüli kisebb felújítások sem zavarhatják a közösség nyugalma. Ennek feltételeit viszont egy korábbi, a zaj elleni védelem helyi szabályozásáról szóló rendelet tartalmazza.

A most megszületett és szigorított csendrendelet betartatásáról a rendőrség és a rendészet közösen gondoskodik majd.

Senki ne maradjon ellátás nélkül!

Terézváros önkormányzata még a márciusi testületi ülésén úgy döntött, hogy az önhibájukon kívül, szociális körülményeikből adódóan hátralékot felhalmozók részére támogatást ad, így kívánja elősegíteni, hogy az érintett kerületi lakosok egészségügyi szolgáltatásra való jogosultsága megmaradjon.

Tavaly év végén az Országgyűlés olyan döntést hozott, amelynek következtében sokan kieshetnek a társadalombiztosítás rendszeréből. Az érintettek köre a koronavírus-járvány miatt megnőtt. Az eseti támogatást azok a terézvárosi lakosok kaphatják meg, akik hatodik kerületi lakcímmel rendelkeznek és nehéz szociális körülmények között élnek. Családjukban az egy főre számított havi jövedelem nagysága a nyugdíjminimum 350 százalékát (99 750 forint), egyedül élő kérelmező havi jövedelme a nyugdíjminimum 400 százalékát (114 ezer forint) nem haladja meg, továbbá ő maga és családja vagyonnal nem rendelkezik.

A kérelemhez a jövedelmi és vagyoni feltételek igazolásán túl csatolni kell

- az adóhatóság 30 napnál nem régebbi igazolását a tartozás mértékéről,
- a szociális rászorultság alapján egészségügyi szolgáltatás igénybevétele irán-

ti kérelem elutasításáról szóló kormányhivatali határozatot.

A kérelem benyújtáshoz szükséges adatlap az önkormányzat honlapjáról (www.terezvaros.hu) letölthető. Érdeklődni a polgármesteri hivatal Szociális és Gyermekvédelmi Osztályán lehet. GE

Egy kosárnyi segítség

Az önkormányzat az idén is élelmiszer-csomagokkal segíti a kerület nehéz helyzetben lévő lakóit. A Szolidaritási Központ július 20-tól várja a támogatásra jogosultakat a Szófia utca 7. alatt.

Terézváros önkormányzata önkéntes vállalásaként sokféle támogatással és juttatással igyekszik a kerületben élők életkörülményeit javítani. Az alapvető élelmiszereket tartalmazó csomagok kiosztásánál a nagycsaládosok, a nyugdíjasok, az alacsony jövedelemmel, komoly banki adóssággal rendelkezők, a munkahelyüket elvesztők élveznek előnyt. A támogatásra azok a Terézvárosban lakó, állandó bejelentett lakcímmel rendelkező lakosok jogosultak, akiknek egyedülállóként a jövedelmük nem haladja meg a havi 150 ezer forintot, családban élők esetén pedig az egy főre eső jövedelem 120 ezer forint alatt van.

Az élelmiszer-csomagok személyi igazolvány, lakcímet igazoló kártya és jövedelemigazolás (nyugdíj vagy egyéb, rászorultságot igazoló dokumentum) bemutatásával,

előzetes egyeztetés alapján, sorban állás nélkül vehetők át a Szófia utca 7. alatt.

Az élelmiszer-csomag tartalma:

- 1 kg kristálycukor, 1 kg finomliszt,
- 1 l étolaj, 0,5 kg spagetti,
- 0,5 kg fodros nagykocka,
- 0,5 kg szarvacska tészta,
- 0,5 kg tarhonya,
- 660/465 grammos üveges zöldborsó,
- 360/660 grammos üveges zöldbab,
- 680 grammos magozott meggybefőtt,
- 1 darab 65 grammos májkrém
- és 1 darab sűrített paradicsom.

A Szolidaritási Központ nyitvatartása:

hétfő 13.00–18.00, kedd 9.00–13.00, csütörtök: 9.00–14.00.

Az akció július 20-tól augusztus 13-ig, illetve a készlet erejéig tart. D.Á.

Nyáron is csendben lopakszik

Hamis biztonságérzetet szül az a hiedelem, hogy a szén-monoxid (CO)-szivárgás a fűtési szezonban jelent veszélyt, június végén a fővárosban egyetlen nap alatt öt címre riasztották emiatt a tűzoltókat. A szén-monoxid-érzékelő életmentő lehet, ha a készülék megszólal, azonnal a szabad levegőre kell menekülni, és persze tárcsázni a 112-es segélyhívót!

A szomszédos belvárosi kerületben élő Annáék a saját bőrükön tapasztalták meg, hogy nyáron is veszélyt jelenthet a kéményből visszaáramló szén-monoxid. Történük több ponton tanulságos, ezért is osztják meg szívesen másokkal.

A legdurvább fokozaton sípolt

„Amikor megvásároltuk, nem alakítottuk át a lakásunkat, mindent az eredeti állapotában hagytunk, nyílt égésterű, de modern, karbantartott kazánunk volt és a kéményt is rendszeresen ellenőrizték – idézi fel Anna. – Az első melegebb este volt, kint meleg, bent már hűvösebb. A teraszon grilleztünk, én bementem zuhanyozni. Közben hallottam meg a szén-monoxid-jelző riasztását, amely a legdurvább fokozaton sípolt. Gyorsan kinyitottam a fürdőszoba ablakát, és kimentem a teraszra, mert a riasztó nem hallgatott el.” Anna férje visszaszaladt lezárni a kazánt, és hívták a 112-t. Hamar megérkezett a mentő, a tűzoltó és a gázművektől is jött egy kocsi a helyszínre. Nagyon magas szén-monoxid-szintet mértek. „Tüdőbeteg vagyok, ezért valószínűleg rosszabbul is reagált a szervezetem a mérgezésre – meséli tovább Anna. – Oxigénre raktak és kórházba vittek. Másnapra már jól voltam.”

A család kellemetlenségei azonban itt nem értek véget. Bár a katasztrófavédelem szakembere azt mondta, rég látott ilyen szépen karbantartott kazánt, a legutóbbi ellenőrzést és a Fővárosi Kéményseprőipari Kft. (Főkétusz)-papírokat is rendben találták, ráadásul volt szén-monoxid-riasztó, mégis Annáék lettek a felelősek, mivel a férje olvasatlanul aláírta a jegyzőkönyvet, amelyben az állt, hogy ment a páraelszívó, pedig abban az időpontban nem használták a szerkezetet. Elzárták a gázt a lakásban, le kellett cserélniük a kazánt.

„A sztori vége az, hogy lett új kazánunk és minden engedélyt újra beszereztünk. Ma már tudom, hogy a legfontosabb egy jó, hatékony szén-monoxid-riasztó, amely megmentette az életemet” – zárja Anna a beszámolóját.

Évente több száz mérgezés

Annáéknál, illetve nyaranta több tucat másik háztartásban az úgynevezett hődugó okoz szén-monoxid-visszaáramlást. Ilyenkor a magas külső hőmérséklet miatt „nincs húzása” a kéménynek, a mérges gáz pedig visszaáramlik. Ennek megnő az esélye, ha a páraelszívó készülék egy időben működik a kazánnal a lakásban. Mindezt tetézhetik a túlságosan jól záró ablakok.

Terézvárosban csak júniusban 5 riasztás volt szén-monoxid-szivárgás miatt.

Évente százas nagyságrendben találkozunk a mentőszolgálat szén-monoxid-mérgezéses esetekkel, az elmúlt hetek riasztásai újra bizonyították, hogy nyáron is résen kell lenni.

„A szén-monoxid a tökéletlen égés során keletkezik, ami a berendezés meghibásodására vagy szabálytalan üzembe helyezésére vezethető vissza. A másik gyakori ok, hogy az égéstermék elvezetésekor a kéményből

valami miatt a szén-monoxid visszaáramlik a belső térbe” – mondja Győrfi Pál, az Országos Mentőszolgálat szóvivője. Ez utóbbi a már említett, kánikulával összefüggésben lévő hődugó esetén is bekövetkezhet.

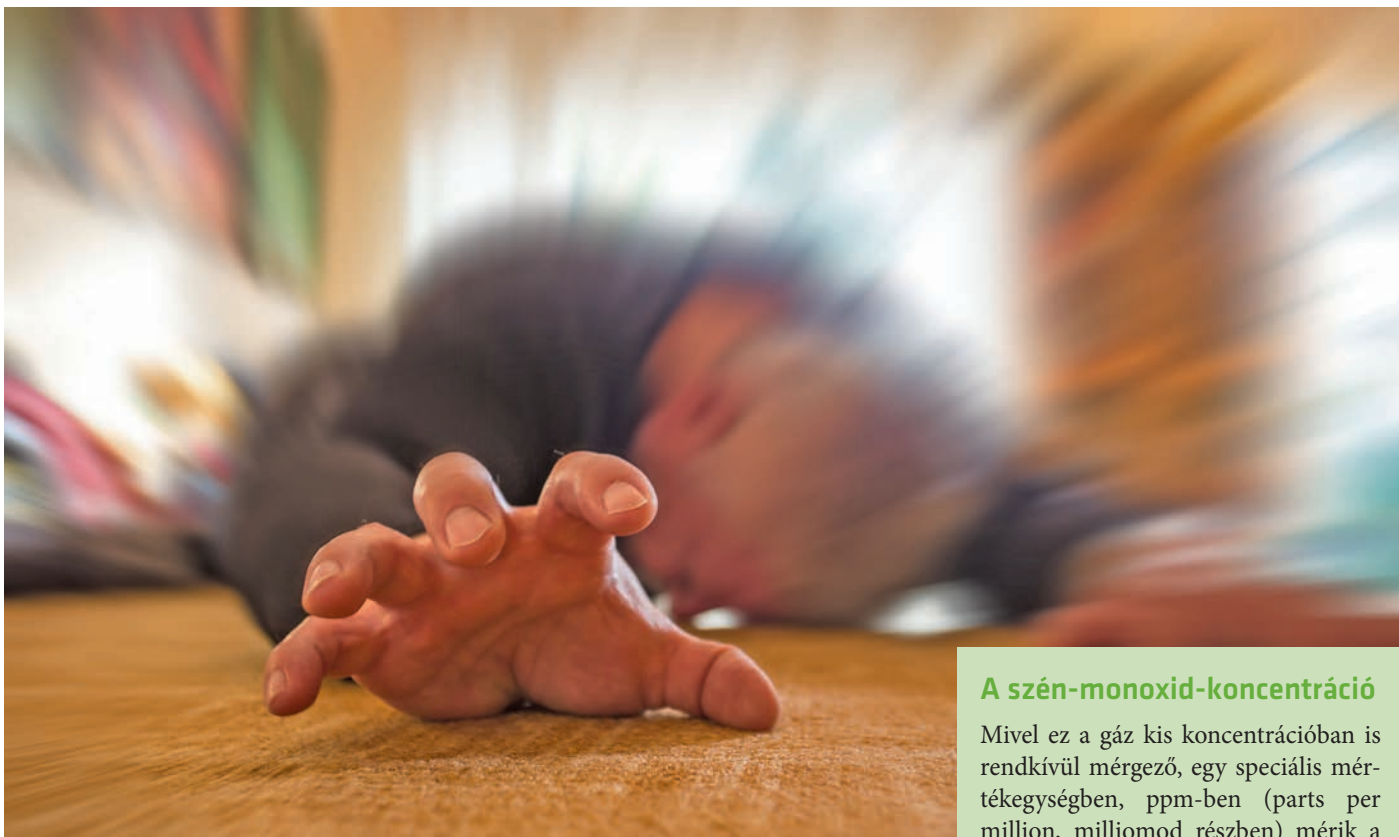
„Az elhanyagolt, nem karbantartott kéményjáratok fokozzák a szén-monoxid visszaáramlását, ezért fontos, hogy rendszeresen és időben ellenőriztessük kéményseprővel a kéményeinket, illetve a fűtőtesteket. Fontos továbbá, hogy a lakás szellőzőnyílásait soha nem szabad eltömíteni, és hogy gyakran szellőztessünk” – hívja fel a figyelmet Kisdi Márk Máté, a Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság szóvivője

Veszélyes vízipipa

Még gázkészülékre sincs feltétlenül szükség ahhoz, hogy a levegőbe szén-monoxid kerüljön. „Nemrég a tűzoltókat egy olyan lakáshoz riasztották, ahol bejelzett a szén-monoxid-érzékelő. Kiderült, hogy az ingatlanban egy baráti társaság vízipipázott. A szobában nem volt ablak, ezáltal a helyiség nem tudott szellőzni. A pipaszén izzott, a levegő elfogyott, ez pedig szén-monoxiddal járt. Őket megmentette az érzékelőjük” – mondja Kisdi Márk Máté, hozzátéve, hogy a „csendes gyilkossal” szemben csak a megbízható szén-monoxid-riasztó készülék adhat védelmet.

És mit kell tenni, ha bejelez a készülék? Azonnal a szabadba kell menekülni és a 112-es segélyhívót tárcsázni!

Nem minden készülék megbízható!

Az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság honlapján található két lajstrom, amely a hatóság által bevizsgált szén-monoxid-érzékelők pozitív és negatív listáját tartalmazza. Sajnos nem mindegyik készülék megbízható, ezért csak azokat javasolják megvételre, amelyeknek megvannak a megfelelő minősítéseik.

Figyeljünk a tünetekre

Még gázkészülék utóbbi jó tanáccsal Győrfi Pál, az Országos Mentőszolgálat szóvivője is maradéktalanul egyetért, hangsúlyozva, „hogy a szén-monoxid egy alattomos, színtelen, önmagában szagtalan gáz, amely elkeveredik a levegővel. Ezt azért érdemes kiemelni, mert míg a mustárgáz, a szén-dioxid a talaj közelében, alul gyűlik össze, a szén-monoxid tökéletesen elvegyül a levegőben, így mindenhol jelen van. Sőt, a résekben is átszivároghat, így egy társasházban az is előfordulhat, hogy a szén-monoxid-szivárgás a szomszédban is mérgezést okoz”.

Mivel a gáz jelenlétét közvetlenül érzékelni nem lehet, ezért – riasztó híján – a tünetekből következtethetünk, hogy szén-monoxid-mérgezésről van szó. „Eny-

hebb esetekben szédülés, hányinger, fejfájás, gyengeség jelzi a mérgezést. Nagyobb koncentrációban a szén-monoxid görcsrohamokat okozhat, eszméletvesztést idézhet elő. Bizonyos töménység felett pedig légzéleálláshoz, halálhoz vezethet” – hívja fel a figyelmet a gáz veszélyességére Győrfi Pál. – „Ha a közös otthonban egyszerre több emberen, például a nagymamán és a testvéren is jelentkeznek a már említett tünetek, elsőként mindig szén-monoxid-mérgezésre gyanakodjanak!” – fűzi hozzá.

„A szén-monoxid belélegzés után bekeverül a vérbe, ahol leszorítja az oxigént a hemoglobinról, mivel kétszázszor erősebben kötődik hozzá. A szervezetben emiatt oxigénhiányos állapot keletkezik, ennek mértékétől és fennállásának idejétől függ az egészségkárosodás nagysága” – válaszolja fel nagy vonalakban a gáz agresszív hatásmechanizmusát Győrfi Pál. Ezért nem érdemes megspórolni az orvosi vizsgálatot, ahol néhány perc alatt kimutatható, mekkora a baj, ami a legtöbb esetben orvosolható.

Elterjedt tévhit, hogy a cicák ki tudják szagolni a gyilkos gázt. Ez azonban nem igaz! Semmilyen állat nem tud minket figyelmeztetni a veszélyre.

A szén-monoxid-koncentráció

Mivel ez a gáz kis koncentrációban is rendkívül mérgező, egy speciális mértekegységben, ppm-ben (parts per million, milliommód részben) mérik a jelenlétét. Egy ppm-nyi gáz jelenléte annyit jelent, hogy egy köbméter levegőben egy köbcentiméter van belőle.

➤ **200 ppm** koncentrációjú szén-monoxid enyhe fejfájást, fáradtságot, szédülést és két-három órán belül hányingert okoz.

➤ **400 ppm** töménységű szén-monoxid erős fejfájást okoz egy-két órán belül, három óra elteltével pedig életveszélyessé is válhat.

➤ **800 ppm** koncentráció ebből a gázból hányingert, émelygést, két órán belül eszméletvesztést, három órán belül pedig halált okoz.

➤ **1600 ppm** erős fejfájást, szédülést és hányingert okoz húsz percen belül, a halál pedig egy órán belül áll be.

➤ **3200 ppm** jelenléte már öt-tíz percen belül erős fejfájást, hányingert és émelygést, tizenöt-húsz percen belül pedig halált okoz.

➤ **6400 ppm** koncentrációban már egy-két percen belül tapasztalhatók a fenti tünetek, a halál beállta tíz-tizenöt percen belül várható.

➤ **12 800 ppm** koncentráció néhány percen belül halált okoz.

Ez a gáz tehát annyira mérgező, hogy ha a lakásunk levegőjének 1,28 térfogatszázalékát eléri, három percen belül halált okoz.

FORRÁS: KATASZTROFAVEDELEM.HU

Nem vagy az unokám! Nem versz át!

A rendőrség tanácsai arra az esetre, ha valakitől unokája, hozzátartozója nevében telefonon kérnek sürgősen nagyobb összeget

Járjon utána, hogy valóban baj van-e:

- **Tegye le a telefont, majd hívja fel hozzátartozóját!**

Tegyen fel ellenőrző kérdéseket:

- **Hogy hívnak? Mikor születettél? Mikor találkoztunk utoljára?**

Ne hagyja, hogy sürgessék, próbáljon nyugodt maradni!

Hivatalos személy nem kér pénzt! Se rendőr, se mentő, se tűzoltó. Ha felmerül, hogy bűncselekményt próbáltak meg elkövetni Ön vagy hozzátartozója sérelmére, hívja azonnal a **112-es segélyhívószámot! Ne adja meg adatait ismeretleneknek!**

**Figyeljen családtagjaira,
beszélgessen velük ezekről a hívásokról!**

Zöldebb Terézvárosra vágynak a lakók

Elkészült a terézvárosi önkormányzat utcafasítási felmérésére beérkezett válaszok kiértékelése. A kérdőíveket 809-en töltötték ki.

Az eredményekből kiderül, hogy a Szondi utca a Munkácsy Mihály és a Rippl-Rónai utca, a Szondi utca a Bajza és az Izabella utca, a Szinyei Merse utca az Aradi és a Podmaniczky utca, a Vörösmarty utca a Podmaniczky és az Aradi utca, a Csengery utca a Podmaniczky és az Aradi utca, az Eötvös utca a Podmaniczky és a Szobi utca közötti szakaszán a zöldfelület növelése abszolút elsőbbséget élvez nemcsak a szelíd közlekedési eszközöket használók, hanem

még az autóval rendelkező helyiek számára is.

Arra a kérdésre, hogy mit tart fontosabbnak, a parkolóhelyek számának megőrzését vagy a zöldfelületek mennyiségének növelését, a válaszadók 77 százaléka a zöldfelületek bővítését tartotta jelentősebbnek a parkolóhelyek megtartásánál.

A közterületek zöldítését célzó fejlesztések közül a válaszadók elsöprő többsége, 70 százaléka azt szeretné, ha a talajba ültetett fák száma nőne, és további 10 százalék is nagyon fontosnak tartja ezt. A növényágások létesítésének támogatottsága is kiemelkedően magas, 69, a dézsába ültetett fák

elhelyezésének támogatottsága pedig 63 százalékos.

„Lehet, hogy az emberek kezdenek ráébredni, hogy egy utca többféleképpen is használható? Elképzelhető, hogy akár rövid távon is kevesebb autó legyen Terézváros utcáin, és a felszabaduló helyet átvegyék más funkciók? Egy dolog biztos: elkezdődik az utcafasítási program műszaki előkészítése, amelynek során a szakemberek felméri, hogyan valósíthatók meg a lakossági igények” – értékelte az eredményeket és számolt be a soron következő lépésről Temesvári Szilvia, a kerület környezetvédelemért felelős alpolgármestere.

Amikor muszáj kívágni...

A napokban két beteg, sérült fát kellett kívágni a Liszt Ferenc téren, a szakértői vizsgálat is megerősítette, hogy balesetveszélyesek, bármikor kidőlhetnek. A fákat már korábban körbekerítette az önkormányzat, hogy azok közelébe senki ne mehessen. A kívágott fákat ültetésre alkalmas időben pótoljuk.

Telefont tölt, wifit is ad a pad. Se nem pad, se nem napágy. Teteje van napelemmel, wifit ad – mi lehet az? Ez bizony az a környezetkímélő energiával működő napelemes töltőpad, amelyet a napokban helyeztek ki a Liszt Ferenc térre. A kísérleti jelleggel kitelepített ülőalkalmatosság várja a megpihenni vágyó járókelőket, akik nemcsak önmagukat, de elektronikus eszközeiket is feltölthetik itt, ráadásul a pad 100 méteres körzetében wificsatlakozási lehetőség is van.

Fákkal közös érdekeink

Több odafigyelést érdemelnek a minket körülvevő fák, amelyek a városok élhetőségének garanciái. Ezen növények „testbeszéde” árulkodó lehet, és bár e jeleket legtöbbször csak a favizsgáló szakemberek tudják dekódolni, mindannyian tehetünk a fák megőrzéséért.

Több fa dőlt ki az elmúlt hetekben Budapesten. Egy belvárosi platánt, illetve egy budai fát a tomboló széllel és özönvízszerű esővel lecsapó vihar csavart ki, míg egy Benczúr utcai japánakác a verőfényes napsütésben, látványosan minden külső ok nélkül borult az útra. Annak jártunk utána, hogy Terézvárosban kik és milyen gyakorisággal, miféle előírások alapján ellenőrzik a közterületeken álló fákat, és miképpen előzhető meg a baj.

Menteni a menthetőt

„Nagyjából három esetben kerülnek az érdeklődés középpontjába a közterületeken élő fák. Az egyik, amikor az ápolási munkák során nagyobb visszavágásokra, csonkolásokra kerül sor. Ezek a beavatkozások a fákat szerető emberek számára gyakran barbár rongálásnak tűnnek. A másik közfelháborodást kiváltó jelenség, amikor a menthetetlennek ítélt egyedet kivágják, a harmadik pedig, amikor erre valamiért nem kerül sor, és a fa személyi sérülést vagy anyagi kárt okoz-

va magától kidőlni” – mondja el Rigó István, Terézváros főkertésze.

Egy-egy fa kivágása csak végső esetben jöhet szóba. A megmentése a cél – hangsúlyozza a főkertész. A favizsgáló szakemberek tudják megállapítani, hogy egy-egy növény megfelelő kezeléssel rendbe hozható-e. A kioldvasodásokat, a korhadásokat ha megállítani nem is, de lassítani lehetséges, így akár tíz-húsz évvel is meghosszabbítható egy fa élettartama.

A vizsgálatok során elsősorban a fák kioldulásának, az ágak letörésének valószínűségét kell elemezni. Az elváltozások okait is fel kell tární, hogy a folyamatot megállíthassák vagy visszafordíthassák. A gyökérzet vizsgálata a legnehezebb, szemrevételezéssel csak a gyökérkörnyezet árulkodó jeleiből és a fa egyéb jelzéseiből, „testbeszédéből” tudnak következtetni az állapotára.

Favizsgálatot csak szakképzett személyzet végezhet. A szakértő választja ki, hogy egy adott fa állapotának meghatározásához a rendelkezésre álló módszerek közül melyikre van szükség. A leggyakoribb a teljes vizuális, illetve a Fakopp 3D tomográfus műszeres favizsgálat. A szakemberek célja az, hogy a fák idősorukban is minél tovább biztonságosan megtarthatók legyenek.

Veszélyben vannak a fasorok

A Fővárosi Kertészeti Nonprofit Zrt. (Főkert) tapasztalatai szerint a nagyvárosokban megnövekedett környezetterheléshez a fák egyre kevésbé képesek alkalmazkodni. Felgyorsultak az urbanizációs folyamatok, a fás szárú növényeknek is egyre több környezeti ártalommal kell megküzdeniük. A zöldfelületek leginkább veszélyeztetett elemeivé a fasorok váltak, legfőképp ezek vannak kitéve a kedvezőtlen hatásoknak. A szélsőséges időjárási körülményekre nem lehet felkészülni, valamint számolni kell azzal is, hogy ezek következtében a fákon olyan rendellenességek keletkezhetnek, amelyek nem feltétlenül azonnal, hanem olykor csak évekkel később jelentkeznek.

Nincs szabály arra nézve, hogy milyen gyakran kell a fák állapotát ellenőrizni. Rigó István álláspontja szerint négy-öt évente érdemes komolyabb vizsgálatot elvégezni, ha pedig valami gond van egy fával, akkor természetesen sűrűbben kell megnézni.

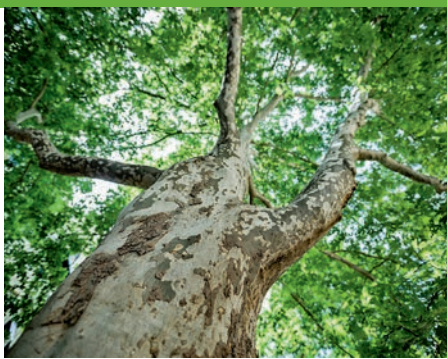
A Jókai, a Liszt Ferenc, a Lövéde, a Hunyadi tér és a Benczúr kert fáirol 2017-ben műszeres fakoppo vizsgálat készült. Az akkori eredmények alapján kerül sor a közeljövőben 6-8 fa ismételt állapotfelmérésére.

Applikáció a fákért

„A fák körüli tennivalókkal kapcsolatos legmagasabb szintű jogszabály egy 2008-as kormányrendelet, amely kimondja, hogy a használó köteles gondoskodni az ingatlanán lévő fás szárú növények fenntartásáról, az adott faj tulajdonságainak megfelelő szakszerű kezeléséről, valamint az emberi életet, egészséget veszélyeztető részeinek eltávolításáról. A települési önkormányzatok helyi rendeletet alkothatnak a fák ápolásának, védelmének, kivágásának és pótlásának szabályairól, ezzel a lehetőséggel Budapest legtöbb kerülete már régóta él. Terézváros vezetői kiemelten fontosnak tartják a meglévő zöldinfrastruktúra megóvását és fejlesztését, ezért kerületünkben is elkezdődött a közterületeken, valamint a magánterületeken lévő fás szárú növények védelméről szóló önkormányzati rendelet kidolgozása” – tájékoztat a szakember.

A meglévő jogszabályok mellett 2019 óta két, a fás szárú növényeket érintő szabványt is bevezettek. Az egyik a díszfák, díszcserjék közterületi telepítésének módszerét, a másik az építési területeken lévő fák védelme érdekében alkalmazandó megoldásokat tartalmazza.

A főkertész szavaiból kiderül, a jogi szabályozás elkészítéséhez szükséges a nyilván-

A fakoppo vizsgálat lényege, hogy a fa törzs méretétől függően egy adott magasságban 8, 10, 12 szondát helyeznek el, majd egy kalapáccsal a szenzorokat egyesével megkocogtatják. A hang terjedése alapján a mérőműszerhez kapcsolódó elemző szoftver egy színes képet rajzol, amiből kiderül, mennyire üreges, mennyire stabil, egységes a szerkezete. A korhadt részben a hang terjedésének a sebessége lelassul, a szenzorok ezt érzékelik, és a képen más színnel jelenítik meg.

Ha olyan fát lát Terézvárosban, amelyen sérülés, betegség nyomai fedezhetők fel, vagy veszélyesnek gondolja a dőlését, a **06/80-201-138**-as ingyenesen hívható, üzenetrögzítő telefonszámon vagy az **onkormanyzat@terezvaros.hu** e-mail-címen tudja jelezni a bajt.

tartási rendszer, azaz a kerületi fakataszter frissítése, pontosítása. Ez a munka szintén elindult, és megteremt annak a lehetőségét, hogy a kerület fái is bekerüljenek a BP Fátár adatbázisába. A Fővárosi Önkormányzat és a Főkert által közösen megjelentetett, ingyenesen letölthető applikáció nemcsak arra jó, hogy a GPS-koordináták alapján minden fontos információt – a fajtáját, a latin nevét, a magasságát, a törzsének, koronájának átmérőjét – megtudjunk arról a fáról, ami alatt éppen állunk, vagy megismerjük Budapest nevezetes fáinak történetét, hanem arra is, hogy a hibabejelentés gomb megnyomásával jelezzük, ha valamilyen rendellenességet észlelünk. Ha a fejlesztők egyszer elérik azt az ambíciózus célt, hogy a kiemelt közparkokon, fasorokon kívül a főváros közterületein található összes, közel egymillió fa szerepel majd az adatbázisban, az új fejezetet nyíthat a fák védelmében.

Mi történt a Benczúrban?

„Budapesten az utakhoz hasonlóan a fák-
nál is vegyes a tulajdonosi rendszer, ebből

adódóan túlnyomó többségükről – jellemzően a fasorokról – a Fővárosi Önkormányzat köteles gondoskodni. Terézvárosban az önkormányzat kezelésében mintegy 300 fa van, ez a kerületi fák mindössze 10-15 százalékát teszi ki. A közterületen található növények kezelése, gondozása a Terézvárosi Foglalkoztatást Elősegítő Nonprofit Kft. feladata. Munkatársaik nagy figyelmet fordítanak erre a feladatra, és ha veszélyesnek látszó fát találnak, haladéktalanul intézkednek” – jelenti ki a főkertész.

A Főkert tájékoztatása szerint társaságuk Terézvárosban több mint 2300 fát gondoz. Ebből összesen 19 (a Bajcsy-Zsilinszky úton 9, a Munkácsy Mihály utcában 2, a Podmaniczky téren 4, a Városligeti fasorban 2, a Teréz körúton és az Andrássy úton 1-1) fa cserére szorul. A társaság a fák állapotát nemcsak a kerületben, de egész Budapest területén folyamatosan ellenőrzi. Ennek ellenére a beépített területen és az utak mellett lévő fák veszélyforrások lehetnek, ezért nagyobb viharok idején érdemes elkerülni őket.

A Benczúr utcai fasor a főváros kezelésébe tartozik. A szóban forgó akác a gyökérnyaknál korhadásnak indult, aminek az oka nem ismert, lehet egy korábbi építési tevékenység során elvágott gyökök miatt részleges elhalás vagy egyéb sérülés, fertőzés. A rendelkezésre álló információk alapján a Főkert egy korábbi vizsgálat során megállapította a kivágás szükségességét, a munkát be is ütemezte, de amint a történetből kiderült, a gyökérnyak korhadása súlyosabb volt, mint amilyennek látszott. A faápolásánál és -vizsgálatnál is igaz, hogy nem létezik százszázalékos bizonyosság. Minden egyes döntésben van valamennyi kockázat – mondja Rigó István.

„A fákhoz kellő tisztelettel kellene közelítenünk. Mivel élőlényekről van szó, az évek múlásával ők is öregszenek. Ráadásul az emberi tevékenységek, a kedvezőtlen környezeti hatások következtében az élettartamuk gyakran drasztikusan lerövidül. Megóvásukért mindannyian sokat tehetünk már az azal is, hogy odafigyelünk rájuk például a parkoláskor, a ház- és útfelújításkor, a különféle vezetékek lefektetésekor. Különös tekintettel arra, hogy a fák nemcsak ökológiai, hanem pénzben kifejezhető, olykor sok millió forintot érteket képviselnek. Ha másért nem, legalább emiatt jobban kellene rájuk ügyelni. Az ingatlanokkal ellentétben, a vagyoneleltárakban a nagyobb értékű fák nem szerepelnek, talán ezen is érdemes lenne elgondolkodni” – hangsúlyozza a főkertész.

DOBI ÁGNES

Csak tisztasági festés kell?!

Már az installáláskor kiderült: ehhez a kiállításhoz sokan hozzá fognak szólni. Az elmúlt időszakban készült, a Hunyadi téri csarnok közösségi fejlesztésével kapcsolatos kutatás eredményeit bemutató kiállításnak még a felét sem tették fel a falra, amikor odajöttek a piac vásárlói és dolgozói, hogy saját véleményükkel egészítsék ki a falon olvasható információkat.

„Legyen tisztább, de maradjon így. Ha nagyon megváltoztatják, eltűnik az aurája, és marad egy régi épület, amiben ugyanazt a drága kapucsínót lehet kapni, amit a környéken bárhol” – olvasható az egyik jellemző vélemény, amely azt tükrözi, hogy bár nyilván lehetne javítani a környezeten, azért a legtöbben szeretik a Hunyadi hangulatát.

„Igenis elvárható, hogy egy ilyen piacon, ahol az idősektől a legfiatalabbakig mindenki megfordul, kezet lehessen mosni” – a higiéniai állapotokat többen kritizálták hasonlóképpen a piac bejárása közben, így erre mindenképpen figyelni fog az önkormányzat a csarnok fejlesztésekor.

„Délutánonként már szédelgünk, beszo- rul a levegő, nem megfelelő a szellőzés” – je- gyezték meg páran az árusok közül, akik a parkolás megoldatlanságát, a pince kihasz- nálatlanságát, ezzel összefüggésben a raktá- rozási problémákat is felelegették.

A kutatásból kiderült, hogy sem a lakos- ság, sem az árusok nem igényelnek hatal- mas léptékű csarnokfelújítást: nem vágy- nak extra újításokra, elrugaszkodott meg- oldásokra. Nem akarnak hatalmas átalakí- tást, amelynek végeredményeként merőben

más épületbelső és hangulat jönne létre. Csupán az infrastruktúra fejlesztését várják az építészeti örökség megtartása, az adottságok kihasználása mellett, átvitt értelemben – szerintük – „csak egy tisztasági festés kell”.

A Hunyadi téri piac és vásárcsarnoknak számos olyan adottsága és már működő, organikus kialakult gyakorlata van, amelyekre építkezve, ezek jobb kihasználásával és felerősítésével könnyen népszerűbb és sikeresebb helyé válhat – azaz nem a nulláról indulva kell kialakítani egy új piacot.

Az adottságai szerencsések. A belváros- ban, az Oktogon és az Andrássy út szomszéd- ságában, két egyetem közelében, egy gyönyörűen felújított, többfunkciós park mellett helyezkedik el. A közelmúltban fel- újított épülete karakteres, önmagában lát- ványos, és van egy jó hangulatú őstermelői piaca, amelyet szeretnek a látogatók.

A környezettudatosság, a felelős vásárlás, a minőségi alapanyagok iránti igény egyre

nagyobb teret nyer, és ez sokakat vonz a ter- melői piacokra. A Hunyadin is egyre több az ilyen szellemben vásárló vendég – ez egy olyan lehetőség, amelyet jobban ki kell ak- názni, nemcsak az őstermelői részen, ha- nem a csarnokban is.

Erős a lokális kötődés a lakosok körében: követik a helyi híreket, eseményeket, érdek- li őket, hogy mi történik körülöttük, törőd- nek a szűkebb környezetükkel. Szeretik, hogy a Hunyadi téri csarnok kevésbé frek- ventált és kicsi piac, hiszen ez növeli a he- lyi érzetet. A piacot a magukénak érzik, egy közösség rajzolódik ki körülötte, ahová tar- toznak. Ismerik az eladókat és a többi vásár- lót. A kutatás alapján ezt a kötődést, a helyi érzetet is érdemes fokozni a piacon.

A felmérést az elmúlt hónapban rengeteg fél-egy órás személyes vagy videohívásos interjút készítve folytattuk a piachoz kap- csolódó csoportokkal: fenntartókkal, áru- sokkal, lakossági vásárlókkal és civil szer- vezetekkel. Ezek segítségével arra kerestük a választ, hogy az itt dolgozók és a vásár- lók hogyan viszonyulnak a piachoz jelenle- gi állapotában, min változtatnának, a közel- gő fejlesztés milyen félelmeket ébreszt ben- nük, valamint milyen lehetőséget látnak. Az árusokat elvittük más piacokra, afféle tanul- mányútra, illetve a Hunyadi téri csarnok- ban is tartottunk vezetett bejárást különle- ges csoportoknak, például gyerekeknek, lá- tássérülteknek és nyugdíjasoknak.

A kutatást a terézvárosi önkormányzat megbízásából a meet ügynökség és a Jóügy Kft. végezte.

Köszí, nem kérek szívószálat!

Képzeljünk el egy országot, ahol nem visz a szél műanyag zacskót! Ruandában 2008 óta minden egyszer használatos műanyagot kitiltottak, mert – ahogyan az alkotmányukban is szerepel – minden polgárnak joga van a tiszta és egészséges környezethez. Magyarország ettől még távol van, de mi magunk is nagy lépéseket tehetünk a műanyagmentesség irányába.

A tiszta és egészséges környezet elérése a célja a műanyagmentes júliusnak is, amely kihívás 2011-ben indult világ körüli útra Ausztráliából. Tavaly 177 országból 250 millióan vettek részt az akcióban. Tízből kilencen tartották meg a szokásaikat az év többi részében is, ezzel 825 millió kilogramm műanyag hulladékkal kevesebb terhelte a Földet.

Hazánkban olyan neves szakértők állnak ki a kezdeményezés mellett, mint Tóth Andi, a Háztartásom hulladék nélkül blog és a Dobd ki a szemetest! Hulladékcsökkentés lépésről lépésre című könyv szerzője, a hulladékmentes (zero waste) életmód egyik hazai képviselője. „A zero waste, ezen belül a műanyagmentesség számomra életmód. Ugyanolyan szemléletmód, mint amikor valaki diabetikus étrendet folytat. Visszautasítok és csökkennek bizonyos dolgok, emellett alternatív helyettesítőt keresek azért, hogy tiszta és élhető legyen a környezetünk – mondja lelkesen a szakértő. – Nem véletlen, hogy egy hónapon keresztül tart a kihívás, ugyanis pszichológiai kutatások igazolják, hogy ennyi idő kell ahhoz, hogy egy új szokás beépüljön és rutinná váljon az életünkben.” Tóth Andi szerint a műanyagmentes időszakot érdemes azzal kezdeni, hogy élelmiszer-vásárlás előtt végiggondoljuk, mit szeretnénk venni és hogy mennyire van szükségünk rá. Még az akciós élelmiszer sem jó, ha a hűtőben romlik meg. Célravezető egyszerre csak egy vállalat tenni. Például júliusban ne vegyünk palackozott vizet, inkább saját kulacsban vigyünk magunkkal innivalót. „Az egyik kedves ismerősöm azt a vállalat tette, hogy többet nem használ műanyag zacskókat, helyette elővette a férje nem használt ingeit, és bevásárlótáskát varrt belőle magának. Azóta is örömmel használja őket. A gyermekeim pedig, ha elmennek bulizni,

nem kérnek szívószálat az italukba” – számol be Tóth Andi személyes élményeiről.

Ha nem akarunk egyedül nekilátni a kihívásnak, csatlakozhatunk a műanyagmentes júliushoz a Hulladékmentes.hu rendezésében. Az oldal e-mail tréningje mindennap egy hasznos tippet küld, amellyel könnyebb az átállás a műanyagmentes életre, emellett egy zárt Facebook-csoportban megoszthatjuk az élményeinket a hozzánk hasonlókkal.

Innentől pedig egyenes út vezet a hulladékmentességhez, amelynek az öt alapszabálya az úgynevezett 5R:

- ❶ Visszautasítás (refuse): utasítsunk vissza minden olyan terméket, amire nincs szükségünk.
- ❷ Fogyasztáscsökkentés (reduce): kerüljük az impulzív vásárlást, helyette lista alapján, célirányosan szerezzük be mindazt, amire valóban szükségünk van.

Tudta?

- A világszerte gyártott évi több száz millió tonna műanyagnak csupán a tíz százalékát hasznosítják újra, a többi a környezetbe kerül.
- Az EU-ban évi 24 millió tonna műanyagot használnak csomagolásra.
- A nejlonzacskók lebomlási ideje 200 és 1000 év között van.

Az Európai Unió is a tettek mezejére lépett: „2021-től tilos lesz az egyszer használatos műanyag táányérok, evőeszközök, szívószálak, lufipálcák és fültisztító pálcikák használata, továbbá a tagállamok vállalták, hogy 2029-re elérjük a műanyag palackok begyűjtésére meghatározott 90 százalékos célértéket” – közölte az Európai Tanács. Jövő júliustól Magyarországon is tiltottak lesznek az egyszer használatos műanyagok.

- ❸ Újrahasználat (reuse): alakítsuk át egy-egy új funkcióhoz a nem használt tárgyainkat. Például ne dobjuk ki a régi terítőt, inkább vágjuk kisebb darabokra, és használjuk a konyhai papírtörölkő helyettesítésére.
- ❹ Szelektív hulladékgyűjtés (recycle): 2002 óta szelektív hulladékgyűjtő szigeteken, 2015 óta pedig minden háztartásban elérhető színes kukákban elkülönítve gyűjthetjük a hulladékunkat.
- ❺ Komposztálás (rot): szerves hulladéaink környezetbarát kezelése „haladó” szint, amelyhez sok segítséget kaphatunk egyebek mellett a humusz.hu oldalon.

D.K.

A totózók szerencsére nem zártak be

A koronavírus-járvány a 65 éven felülieket veszélyeztette leginkább, a halálos áldozatok többsége is ebből a korosztályból került ki. Terézvárosi idősekkel beszélgettünk arról, hogy ők hogyan éltek meg a karantént és mennyiben változtatta meg az életüket a világjárvány.

Kovács Zoltánné Gabi néni, Lelkes József és Mátrai Tibor

„Feltegyük a maszkot, amíg társalgunk, vagy elég jelzésszinten a fülünkre akasztva tartani? Hányan ülünk körül az asztalt? Meglesz a másfél méteres biztonságos távolság?” – záporoztak a kérdések a Terézvárosi Gondozó Szolgálat (Tegosz) Benczúr utcai idősek klubjában, amikor a társalgóban gyülekeztek beszélgetőtársaim. A klub törzstagjai szívesen vállalkoztak a beszélgetésre, mint mondták, örülnek, hogy újra naponta találkozhatnak a többiekkel, a karantén alatt ugyanis nélkülözniük kellett egymás társaságát.

A Tegosz idősek klubja a koronavírus-járványra reagáló veszélyhelyzet miatt március 12-én zárt be Terézvárosban, és június 22-én fogadta újra a szépkorúakat.

Naponta telefonáltak

„Az első perctől fogva mindenkit biztosítottunk arról, hogy nem hagyjuk magára, és minden lehetséges módon segítünk a jár-

ványhelyzet ideje alatt. Mindennap felhívtuk a klubtagok nagy részét, érdeklődtünk a hogylétük felől. Többekhez személyesen is ellátogattunk, még akkor is, ha nem kértek egyéb segítséget. Természetesen a bevásárlást, a gyógyszerkiváltást, az ebéd-házhozszállítást is folyamatosan segítettük. Minden alkalommal felkínáltuk a klubtagoknak az összes lehetséges támogatási módot, és arra biztattuk őket, hogy mondják el az igényeiket. A veszélyhelyzet közepe felé többen vették igénybe a lehetséges pluszszolgáltatásokat, ekkor ugyanis már érzékelhetővé vált, hogy egyhamar nem áll vissza az élet a normál kerékvágásba” – idézte fel Király Melinda, az

idősek klubjának vezetője, hozzátéve, hogy a veszélyhelyzet alatt a Tegoszban dolgozók kiváló csapatmunkát végeztek, mindenki kivette a részét a speciális feladatokból.

Többen ebédet szállítottak házhöz, új ebédigénylések felvételét intézték és természetesen a napi telefonálásokat bonyolították a klubtagok felé, ami napi 30 hívást jelentett átlagban. Emellett a bezárt óvodák és iskolák gyermekétkeztetését is intézték az egész kerületben. A veszélyhelyzet alatt – a kerületi Vöröskereszt és a Tegosz intézményvezetőjének együttműködése eredményeként – élelmiszercsomagokat is osztottak a klubtagok számára, amelyeket egy önkéntes segítő és Király Melinda a kerületi önkormányzat közreműködésével juttatott el a terézvárosi idősek otthonaiba. Ez a munka két napot vett igénybe, és újabb lehetőséget teremtett arra, hogy személyesen is érdeklődjünk az otthonaikba kényszerült idősek állapota, hogyléte felől.

„A napi telefonbeszélgetések jó hangulatban teltek, biztosítottuk a klubtagjainkat, hogy számíthatnak ránk, és amint lehet, személyesen is találkozunk. Megbeszéljük, milyen volt az ebéd, melyik filmet nézik meg a tévében, éreztettük velük, hogy »itt vagyunk«, és meglátogatjuk őket, amint lehet” – mesélte Király Melinda.

Molnár Lászlóné Terike

Nem volt koronavírusos ismerős

Beszélgetőtársaim mindannyian leszögezik, hogy a járvány alatt figyelték a híreket, minden csatornán keresték az új információkat, és ezekből igyekeztek tájékozódni.

„A legrosszabb a bizonytalanság volt. Egy teljesen új betegséggel álltunk szemben, amiről még az orvosok, a tudósok is nagyon keveset tudnak, így eleinte sok egymásnak ellentmondó hírt hallottunk. Nem volt könnyű kiigazodni a tanácsok, az új szabályok, az intézkedések között, de igyekeztünk naprakészek lenni, ha kellett, egymástól is ér-

Leba József

deklódtunk. Az persze elég aggasztó volt, hogy nincs meg a vakcina, a védőoltás, de még a gyógyszerekkel is csak kísérleteznek, és a halottak közül a legtöbb a mi korosztályunkból került ki” – beszélt a járvány során megélt érzéseiről Leba József, aki a többiekkel együtt felidézte, hogy az 1960-as években éltek át hasonlót. Egy száj- és körömfájásjárvány idején főleg vidéken fordult elő, hogy egész településeket zártak le, és nagy gondot fordítottak a fertőtlenítésre, a megelőzésre. Azonkívül egyikük sem találkozott ilyen nagy méreteket öltő fertőzéssel, ilyen világjárvánnyal, a spanyolnátháról is csak történeteket hallottak.

Érdeklődésemre, hogy bárkinek az ismerősei között van-e olyan, aki megfertőződött a koronavírussal, esetleg kórházban ápolták, mindannyian nemleges választ adtak. Mint mondták, ők is csak a hírekből értesültek a budapesti idősotthonokban történt tömeges fertőzésekről, és sem rokonuk, sem barátjuk nincs az áldozatok között. A kerületben lévő Rózsa utcai Vázsonyi Vilmos Idősek Otthonában történetekről, a sok betegről is csak a médiából értesültek.

Nekivágtak a városnak

„Én egyedül élek, és beteg is vagyok, ezért kicsit megijedtem, amikor bezárt a klub. Naponta jártam ide, itt étkeztem, szeretem a foglalkozásokat, programokat, így el sem tudtam képzelni, mi lesz velünk, ha soká-

ig nem jöhetünk. Szerencsére azonban elmondhatom, hogy jól átvészeltük ezt a három hónapot, és ez a klub dolgozóinak köszönhető. Lelkiismeretesen foglalkoztak velünk, telefonáltak mindennap, aminek nagyon örültem, hiszen végre emberi szót hallhattam. Hozták az ennivalót, segítettek, amiben csak tudtak, tartották bennünk a lelket. Egyszóval: törődtek velünk, amiért hála és köszönet jár nekik” – fogalmazta meg érzéseit Mátrai Tibor, a jelenlévők pedig láthatóan egyetértettek vele.

Molnár Lászlóné Terike Tiborral elentétben nem egyedül, hanem családban él, így vészelte át a karantént is.

Mint mondta, az első hónap nagyon könnyen eltel, ám utána már nehezebben viselték a bezártságot: „Mindennap néztük a tévében az operatív törzs tájékoztatóit, alig vártuk, hogy Cecília főorvos aszszony előadja az aktuális tudnivalókat, ám abból már nagyon ele-

günk volt, hogy korlátozták a szabadságunkat. Először a lakáson belül, illetve a kertben igyekeztünk elviselni a karantént, szobabicikliztünk, ám egy idő után már a depresszió tüneteit kezdtük észlelni magunkon. Akkor aztán bátorságot vettünk, felhúztuk a maszkot és nekivágtunk a városnak.”

Teller Károlyné Ilike

A sok tisztogatástól, fertőtlenítéstől Teller Károlyné Ilike keze kiütéses lett, ő ezzel a kellemetlenséggel is megküzdött a karantén alatt: „A gumikesztyűt nem bírom, és anynyit használtam az erős szereket, hogy azok rendesen kimarták a bőrömet. Szerencsére az orvosom jól ismer, tudja, hogy hajlamos vagyok az ilyen bőrbajokra, ezért aztán telefonon szépen elmondtam a tüneteket, ő meg írt rá gyógyszert. Maszkokat még a járvány legelején tudtam venni, talán vicces, de még a Franciaországban élő lányomnak is majdnem én küldtem, mert bizony felénk is hiánycikk volt egy jó darabig.”

A mindig vidám Lelkes József azt bizonygatta, hogy most aztán érvényt nyert a jó magyar közmondás: Tisztaság fél egészség! Ő maga nem igazán szereti a bezártságot, nem is elégedett meg a telefonos kapcsolattartással, és – betartva az óvintézkedéseket – gyakran nyakába vette a várost. Meglátogatta például a klub korelnökét, Kovács Zoltánné Gabi nénit is, aki már elmúlt 90 éves. Természetesen csak a kaputelefonon beszélgettek, de Gabi néni mindig nagyon örült a látogatóknak. „Szerencsére a totózó nem zárt be a járvány alatt sem, így aztán zavartalanul hódolhattam a szenvedélyemnek. Az igazi tragédia az lett volna, ha nem fogadhatok...” – kacagott a többiekkel együtt József, aki klubtársaival együtt láthatóan jól viselte a karantént, és már együtt készülnek a Tegosz által nyár végére tervezett dunabogdányi üdülésre.

GAJDÁCS EMESE

Tórát mindig szabad olvasni

Szürke, jellegtelen, telefirkált ház – csakis azért tűnik fel, ha egyáltalán feltűnik a Dessewffy utca tetoválózsalonnal és szabadulózónával tarkított eklektikájában, mert közel-távol ez az egyetlen egyszintes épület a környéken. Bár a kapuja mindig zárva, egy kémlelőnyílás-szerű résen át be lehet kukkantani az udvarára. Meghökkenítő a kontraszt: míg a homlokzatot fakó tagek és málló vakolat teszi láthatatlanná, addig bent egy ortodox zsinagóga ablakán járnak kékes táncot a napsugarak.

FOTÓ: LABASS ENDRE, PHOTOBLOG

Rabbija ugyan nincs és a közössége is annyira kicsi, hogy nem is mindig jön össze a minján, vagyis a minimum 10 felnőtt (egészen pontosan a 13. életévét betöltött, bár micván túlesett) férfiból álló létszám, hogy közösen lehessen imádkozni és Tórát olvasni, de működik ma is. A Magyarországi Autonóm Orthodox Izraelita Hitközség honlapja szerint reggel 7-kor, az imaóra idején lehet próbálkozni a bejutással.

A története valamikor az 1700-as évek végén, és nem itt, hanem a Madách téren kezdődött. Egészen pontosan a báró Orczy József Orczy-házként elhíresült, a mai Madách-házak helyén álló épületkomplexumában. A környék akkoriban nemzetközi piacáról volt híres, ahol a nemzetköziség annyit tett, hogy az ország legkülönbözőbb helyeiről érkező nemzetiségek árulták itt portékáikat. Főként a belvárosban 1867-ig, vagyis a kiegyezésig letelepedési engedélyt nem kapó zsidó kereskedők lepték el a vásárt, akik az akkoriban még nagyon messzinek tűnő Óbudáról zárandokoltak át Pestre minden áldott nap hatalmas pakkjaikkal. 1849-ig, a Lánchíd felavatásáig elég macerás volt az átjutás: a mai Vigadó tér és a Várkert Bazár között feszülő pontonhídon, amelyen két egymás-

sal szembemenő szekér fért el kényelmesen, kellett áthajtaniuk az eladásra szánt állataikat is. Egyre többen igyekeztek valamilyen kis-kaput találni, hogy a piac közelében éjszakaihassanak – erre az igényre nyitotta meg számukra 1785-ben épült, 140 lakószobából, 48 lakásból, illetve közel 40 raktár- és bolt-helyiségből álló bérpalotáját Orczy báró. A win-win üzletnek hamar híre ment: az Orczy-ház Budapest legnagyobb bevételt hozó bérháza lett, amelyben a vidékről Pestre érkezett zsidó szatócsok, bőrművesek, nem utolsósorban pedig a piros vagy vörös sipkásoknak nevezett fiákeres „vállalkozók” afféle mini „város a városban” hoztak létre. A háromudvaros hatalmas komplexumban működött kóser kávéház, sakter, vagyis hentes, mikve, azaz rituális fürdő, jesiva (iskola)

és persze 3-4 zsinagóga vagy imaterem. Az egyik a már említett vörös sipkás konflisosok és fiákeresek saját imahelye, később önszervező egyesületük központja lett.

Amikor az Orczy-házat lebontották, a nagyjából kétezer kocsis kénytelen volt új imahely után nézni. Értelemszerűen a környéken keresgéltek, így bukkantak rá a Dessewffy utca 23. alatt álló egyszintes épület udvarán egy eladósorba került istállóra, amely elhelyezkedését és tájolását tekintve megfelelt az előírásoknak. Egy ortodox zsinagóga nem nyílhat közvetlenül az utcára és kelet-nyugati irányúnak lennie, hogy a tóraszekrény a keleti falon lehessen, és a Tóra benne Izrael felé „nézhessen”.

Az U alakú épület tulajdonosa, bizonyos Gruber Lajos fuvaros kocsiszínnek és istálló-nak használta a tűzfalak közé zárt teret, amelyet a zsidó fuvarosok egylete, a Budapesti Közszolga Ipartársulat Betegsegélyező és Önszervező Egyesület vásárolt meg tőle, valamikor a 19. század legvégén. Harminc-negyven évnél megélhetési küzdelem és ima után a korabeli közhangulat, valamint a zsidótörvények a zsidó fuvarosok lába alól is kihúzták a talajt. Kiöregedtek, egyre kevesebben lettek, és mivel nem tudták fenntartani az épületet, eladták azt a Bikur Cholim ortodox egészségügyi egyesületnek, amely egy 1941-es emlékkönyvbejegyzés szerint „ezernyi tényleges sebet gyógyít és csökkenti a zsidó fájdalmaikat”. Mindehhez méltón kissé felcicomázták az eredeti épületet: az utcai fogadószárny egyszerűsége és az arany-kék-fehér színek megmaradtak, de az imaterem kapott némi art decós stílust. Ennek jegyében gondolták újra 1932-ben a tórafalat, a terem közepén álló tóraolvasó emelvényt, vagyis a bimát pedig carrarai márványból építtették újra. Bár a zsinagóga – amelyről a ma élő öregek és a történettudomány is büszkén állítja, hogy Budapest legrégebbi folyamatosan működő ortodox imahelye – a holokauszt alatt szinte teljes egészében elveszítette a közösségét, közel 150 éves története során csupán egyetlen egy nap, 1956 egyik véres keddjén maradt zárva a hívek előtt. Olyankor is kinyit, ha nincs meg az a bizonyos minján, és a szabályok szerint nem lehetne közösen imádkozni, mert, ahogy a vicc is mondja, megoldást mindenre találni: „– Rabbi, tóraolvasás közben szabad dohányozni? – Nem, fiam, hogy lehetne. – És dohányzás közben Tórát olvasni? – Tórát mindig szabad olvasni!”

CSEJTEI ORSOLYA

Csikós Attila

AZ EBÉD

Egy vidéki szálloda étterme késő délután nagyjából olyan, mint egy Krúdy-regény lassabb, leíró fejezete, melyben az emberek, a borok és a levesek csak előkészülődnek a komolyabb érzelmekre és „bonyodalmakra”, megütközésekre, egymás jóízű elfogyasztására, megcsókolására és felbőfögetésére, a történetre, mely tulajdonképpen ez maga, a történet nem több, mint a szemérmes felkészülés a történetre, az élet mozgalmas és diadalittas és hősies és vadromantikus eseményeire, melyektől „cselekményt” remélünk, de tiszta szívvel és egyetértőleg kijelenthetjük, hogy ennyi a cselekmény, itt van a fordulat, ez a dráma helyszíne, itt forr össze, válik el minden, amiért élni lehet vagy érdemes, Krúdy, Mikszáth, Tersánszky törzsasztalánál, valójában ők maguk a regény, és ennyi maga az élet, egy fáradt, de joviális pincér, a karján régimódián átvetett asztalkendővel, a konyhából terjengő töltött káposzta és káposztás cvekedli és pirított cukor és fokhagyma és ecet és frissen rántott borda szaga, az üres asztalok abroszmagánya, a villák, kések, kanalak, desszertesek, halasok megingathatatlan rendje, a nagy vitrinen túl pedig a homályosan sejthető valóság, amiből majd belép ide valaki, és magával hozza kormány, a háborúk, a járványok és gyilkosságok híreit, és a hó, a tavasz, az eső és a szerelem illatát, utóbbi esetben felidézve valami szépet és mulékonyt, ám e becses dolgok miatt sem érdemes az utcára menni, mert az utca nyomorult, mint a sors, a vidéki szálloda étterme által kínált miliő pedig, bár kissé fáradt és hozzávetőlegesen szomorú, mégiscsak az Élet maga, és később, esti órákban, amikor az elit megérkezik, itt születnek a valódi szerelmek és a sorsdöntő, nagy elhatározások, itt zajlanak az örök úri közép magántrianonjai és szabadelvű kiegyezései, és itt kötnek stadionépítési szerződések, az alkuk és választási megállapodások is, örök készülődés van itt a valóság, a boldogság, a vagyon és világ birtokbavételére, mert innen, e félhomályos, jó szagú békéből nézve minden, de minden épp olyan jóízűen felszűrhető, akár egy kanál velő.

ahogy a forró leves átjárta, úgy érezte, nemcsak a gyomrát rakja rendbe

Hát nem lebilincselően gyönyörű egy másnapos délután? (Kérsz zsepit, bébi?)

Kért egy sört, és az étlap rövid tanulmányozása után, kezdésnek egy orjalevest.

Az orjaleves nemcsak a legjobb leves, de talán a legjobb dolog a világon, minden teremtetett dolgok közül, beleértve a Tindert is, amit ugyan még sosem próbált ki,

de amihez a tegnapi éjszaka után kedvet kapott, és amit rögtön a második helyre sorolt.

Lassan evett, óvatosan szopogatta le a csontokról a remegős húsdarabokat, közben néha a lébe is belekanalazott, és kortyolt egyet a sörből, s ahogy a forró leves átjárta, úgy érezte, nemcsak a gyomrát rakja rendbe, hanem a lelkiismeretét is, mintha nem is „bűnözött” volna, nem csalta volna meg Katinkát, nem hazudozott volna eleget, és nem rontott volna meg egy tizennyolc éves kamaszt, vagy mintha mindezek nem tartoznának a bűnök közé, pusztán ártatlan rekvizitumok, tréfás meglepetésnek szánt obszcn ajándékok lennének egy hatalmas születésnapi bulin.

A leves után hosszan értekezett a szolgálatkész és szomorú pincérrel a második fogást illetően, végül borjúpaprikást rendelt tojásos galuskával és fejes salátával, amit a nagyanyja még forró vizes ecettel öntött le, erről is megkérdezte a pincért, és megnyugodott, amikor azt a választ kapta, hogy itt csak hideg ecetes vizet adnak a salátára, mert a másik fajtát ki nem állhatta, és még a gondolatától is rosszul érezte magát, hogy esetleg úgy kapja meg, a helyi hagyományok szerint.

Megfigyelte, hogy amíg a levest és a paprikást megette, kétszer eredt és állt el az eső, de a nap egyszer sem süttött ki, pedig ahhoz képest nem volt késő, és tegnap tiszta égboltot ígértek az országrész felett.

Közben még két korsó sört fogyasztott, és a kör végén kért egy kávét meg egy szőlőpálinkát, aztán nehéz szívvel előhalászta a mobilját, mert persze meg akarta nyugtatni Katinkát, de ilyen pompás vacsora után nem volt kedve elrontani a szája ízét azzal, hogy hiábavalóságokról társalog, de Katinka meglepően jókedvű volt, mert rátalált végre egy pont olyan parasztkorokk találóra, ami a konyhából még hiányzott neki, és nem is nagyon faggatta, és azt se mondta, hogy jöjjön haza, mert el volt foglalva, hogy kipakolja a sarkot, ahova a tálaló majd kerül, és ez a tevékenység, és ennek leírása és részletes elmesélése kitöltött minden rést a gondolataiban, nem maradt szöveghiány, az egész diskurzuson eluralkodott az új bútordarab, és ezért hamar véget is ért, épp mielőtt megjött volna a pálinka meg a kávé.

Kezébe a csészével hátradőlt, és keresztbe tette a lábát, és lassan kortyolgatta a feketét, mintha társalogna valakivel, legalábbis úgy nézett ki, fesztelenül balanszírozta a kezében a csészét a kistányéron, mintha azt meg látná bárki is, hogy ilyen ügyes, elegáns és lezser egyetlen mozdulatban, de ez is csak színjáték volt, póz, mert rajta kívül nem volt senki sem, előre viszont még se borulhatott, rátehénkedve az asztalra, mint az apja szokott.

(részlet a hamarosan megjelenő *Öszvér* című regényből)

Őt hallgattuk a kocsmában

Szomorú, titokzatos, szakállas alak, akit gyakran látni a Király utcában, ahogy elgondolkodva szívja a cigarettáját.

Ha az Izabella felé tart, írni megy, ha a Körút felé, akkor csapolni. Mindkét irányban elkísértük.

„Miért fotózzátok a Lórit? – kérdezi a Király utcai Legenda söröző csaposlánya. – Azért mert valamiket írt?” Kollégája, Kabai Lóránt az elmúlt közel harminc évben bizony írt pár dolgot: minimum hatkötetnyi verset és egy regényt, de most nem ezért látogatuk meg. Nem is a rangos irodalmi ösztöndíjai, kitüntetései miatt, amelyek közül az utolsót, a Szabó Lőrinc irodalmi díjat hamarosan átveszi Miskolcon. Még csak nem is a világ számos városában megvalósított többtucatnyi képzőművészeti kiállítást és performance-t szeretnénk vele felidézni. Azért jöttünk, hogy megnézzük Lórit, a többnyire szomorú, mégis mosolygó csapost, és hogy megkérdezzük tőle, pár évvel ezelőtt miért cserélte le a korrektúraprogramot sörcsapra, az imádott szerkesztést és tehetséggondozást kocsmái terápiázásra, megérte-e a váltás, és hogy hova vésődnek fel a pult felett elhangzó vallomások és aranyköpések. Egyáltalán, hogy érzi magát a Király és Izabella viszonylaton innen és túl?

A megtartás utolsó gesztusa

„Néha rám keresnek a neten a törzsvendégek, és azt mondják: hát, Lóri, ezt nem néztük volna ki belőled. Ezzel nekem semmi bajom, semmi fájdalom nincs” – felel mosolyogva Kabai Lóránt a kérdésre, hogy nem zavarja-e, hogy a vendégei többségének fogalma sincs arról, hogy a kortárs magyar irodalmi és képzőművészeti szcena igen elismert, bár az utóbbi években vállaltan háttérbe húzódott figurája csapolja nekik a sört.

„Én döntöttem úgy, hogy hátat fordítok ennek az abszurd és nagyon aránytalan kultúrafinanszírozási rendszernek. Annyira undorít az egész, hogy a szövegeimért az elmúlt két évben semmilyen honoráriumot nem voltam hajlandó felvenni. Az utóbbi hónapokban már hagyom, hogy átutalják a pénzt, de csak azért, hogy egyből továbbíthassam a Kukorelly Endre által megújított Baumgarten-díj alapjába – kezd bele Lóránt annak felidézésébe, hogy miért váltott két

évvel ezelőtt. – Akkor már egy ideje kínos kérdéseket tettem fel Orbán János Dénesnek és íróakadémiájának, aki és amely egyre nagyobb befolyáshoz jutott az irodalomfinanszírozásban. Hamar világossá vált, hogy gátja lehetek annak, hogy az általam is szerkesztett Műút folyóirat állami támogatáshoz jusson. Inkább én mentem, mint hogy a lap megszűnjön.”

Az egyszerűen megfogalmazott vallomás nem adja vissza, hogy Kabai Lóránt mi mindent hagyott maga mögött, amikor tíz év után lemondott szeretett lapja szerkesztéséről és az azzal egybefonódó tehetséggondozásról, amely számára minden alkotó folyamatnál fontosabb dolog – hivatás, szenvedély, felelősség.

„Az ország egyik legszomorúbb, legszegényebb vidékén sikerült egy nagyon komoly, jó presztízsű lapot és műhelyt létrehozni és megtartani” – vallott Kabai büszkén lapjáról, a Műútról a Litera felületén két évvel ezelőtt, nem kifejtve azt, hogy részéről a távozás a megtartás utolsó gesztusa volt, a „gyermeke” elengedése. A „legszomorúbb” (vele kapcsolatban valahogy újra és újra előjön a jelző) vidéket már jóval korábban maga mögött hagyta, Miskolcra 2006-ban költözött végleg Budapestre, Terézvárosba – először a Hunyadi térre, majd pár évvel később az Izabella utcába.

Fejben, kocsmában születő mondatok

„A legtöbbet az Izabella és a Király utca környékén mozogok, az otthonom, a kedvenc kocsmám és a munkahelyem között. De ha tehetem, elsétálok az Epreskert felé. Első meghatározó budapesti emlékem is ide köt – idézi fel. – A Képzőművészeti Egyetemre jelentkeztem 25 évvel ezelőtt, nem volt előrosta, minden felvételizőt behívtak egy hétre. Van egy pillanat, amire élesen emlékszem: kísértálmam a kert közepére, felmáshoztam egy nagy köre, amiről tudtam, hogy úgyis darabokra vágják majd szét a szobrászhallgatók. És a kövön állva elkezdtem szedni a fekete epreket a fáról. Megjelent a portás, azt hittem, hogy jól leszűr majd, ehelyett azt mondta: fiatalember, nagyon meg fogja fogni a kezét az eper. Gyönyörű mélykékeket lehetett húzni a papírra ezekkel az eprekkel. Pár éve vittem egy kis műanyag dobozt, abba szedtem az utcára kilógó fekete epreket, hogy egyszer majd újra festek vele, addig is a fagyasztóba tettem őket.” Jellemző mozzanat ez Kabai Lóránt művészi munkásságában: a megfelelő, a kellő anyag, eszköz, forma, mondanivaló keresése és időszerű, adekvát használata.

Azt hihetnénk, hogy a söröző igazi kincsesháza egy író számára. Az ott elcsípett és a „fejben született” kocsmái mondatok azon-

ban – Lóránt szerint – pont arra való, hogy a Facebook-oldalán #most_hallottam_a_kocsmában címszó alatt megossza őket.

„Sem itt, sem más kocsmában nem volt olyan mondat vagy sztori, amelyet komolyan használni tudtam volna – mondja Lóránt, ami nem jelenti azt, hogy ne gyalogolnának át rajta az itt hallott történetek. – Minden pultost terápiára, szupervízióra kellene hogy küldjön a főnöke, mert nagyon nehéz feldolgozni azt a sok nyomorúságot, amiről munka közben hallunk. Néha azért jönnek a kocsmába az emberek, mert nincs pénzük pszichológusra. Nekünk mondják el, hogy megy éppen tönkre az életük. És nekünk kellene erre valami okosat mondanunk, értelmes tanácsot adnunk. Nagy nyomás ez. Volt például egy kórboncnok vendégem. Minden héten kétszer bejött, és elmondta, hogy kit boncolt, mit talált. A bőrömön éreztem a történeteit.”

A szöveg a lényeg

A papírra való konok mondatok belülről erednek, ahogy Kabai a legnagyobb port kavaró, Spiegelmann Laura álnéven megjelentetett könyvének (és egyetlen regényének), az Édeskevésnek az első – kerületi lapba sajnos nem való – sora is, amely egy másnapos reggelen „csalinkázott” az író fejében, és amely pár kávé és cigi után már aznap önál-

ló életre kelt, létrehozva a nimfomán és alkoholista Laura szépirodalmi igényességgel megírt, pornográf elemekkel tarkított kvázi naplóját.

Hogy hová helyezné a 12 évvel ezelőtt megjelent botránykönyvet a szerzője, aki jó pár évvel később fedte csak fel kilétét? „A zavarbaejtő elemek közé” – mondja nevetve, ugyanakkor hozzáteszi: számára nagy élmény volt, hogy sikerült megírnia egy regényt.

Azon túl, hogy „sikerült”, nem mellékes, hogy mennyire és hogy milyen visszhangja volt a könyvnek az irodalmi életben. Hónapokig találgatták, hogy ki lehet a széptollú szerző, irodalmár(nők) egy csoportja – stilisztikai jelekből – biztosra vette, hogy férfinak kell lennie (mondván egy nő sosem nevezné úgy a saját nemi szervét, ahogyan Laura).

„Amikor megjelent a könyv, és mindenki azon pörgött, hogy ki a szerző, azt gondoltam, elmentek ti a fenébe, mert nem az a lényeg. Hanem a szöveg a lényeg, legyen az olyan, amilyen.”

Talán ezért is nem kerített nagy feneket az önleplezésnek. Egy következő kötete hátsó fülén tett csak rá utalást. Véletlenül bukant erre rá pár szemfüles újságíró, és hozta nyilvánosságra – újabb hullámokat csapva a könyv körül.

Kabai azt mondja, „nem tenném meg újra, nem írnék regényt. Inkább a kicsi, rövid dolgokban tudok működni meg a nagy szerkesztetekben – ez utóbbi a szerkesztői énem sajátja, amely most kicsit háttérbe szorul, talán így kapott nagyobb teret az írói, és gyűlt össze a következő kötetre való vers, amelynek már a borítója is készül.”

Talán a Plútó

És hogy Kabai Lóránt mennyire „működik” a szövegen kívüli dolgokban? „Nekem a legfontosabb, hogy normális személyes kapcsolatokat alakítsak ki. A pultban ez megvan. És még inkább a törzshelyemen, a Sarki Pokolban. Sok-sok évvel ezelőtt akkor kezdtem el odajárni, amikor egész nap otthon szerkesztettem. A kiszakadást és némileg a törődést jelentette, ott volt a kedvenc pultosom, az én példaképem, Berczi Évi, akinek a csodálatos mosolyáért, kedvességéért már korábban is sokan odaszoktak. Szóval szeretnék vidám és mosolygós lenni, nem mindig megy, de azért kedves vagyok” – teszi hozzá kesernyésen nevetve Lóránt, aki úgy általában nehezen találja a helyét: „Ha meg tudnám oldani, akkor kilőném magam a Plútóra, mert a komplexusaimnak tökéletesen megfelelne egy olyan nem bolygó bolygó.”

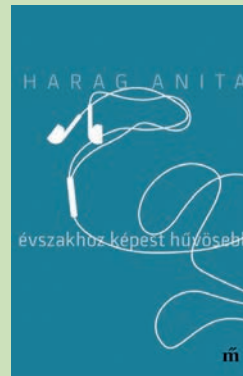
KÖNYV

Egyforma reccsenések

Az első kötetes szerző, aki indulásakor kapásból Petri György-díjat érdemelt, az irodalmilag kevésbé népszerű novella műfaji terepén mozog igazán otthonosan. Nem teremt új stílust, nem reformálja meg a nyelvet, nem anekdotázó és még csak nem is történeteket mesél. Harag Anita másban jó: a hétköznapi banalitásban hol megbújó, hol pedig gejzírfröccsökben kiakadt érzelmeket, érzéseket ragad meg zsigerekig hatoló érzékenységgel és szemléletességgel. Ha nem is történnek, de vannak az írásaiban drámák, családi armageddonok – válnak a szülők és meghal a nagymama –, csak épp őt szerzőként nem maga az esemény, hanem azok elő- vagy utóhatása érdekli. Konkrétumok helyett emlékek, traumák helyett a traumatizáltság. Egy-egy jól irányzott kezdőmondatlall oda-pottyantja az olvasót szereplői aktuális gondolataiba: a fehér úszó lemerül a víz alá és újra felbukkan. És már ott is vagyunk a folyóparton, ahol a nagypapa pecázik, és ahol a kis horgászszéknek ugyanolyan a reccsené-

se, mint az orvosi váróban lévő piros műanyag kagylónak, amikor túl sok neki a feszült fészkelődés.

Harag Anita horrorszerzőket lepipáló módon hívja elő az ember generalizált szorongásait és a kényelmetlen helyzetekből való menekülés kényszerét. Olyan belső vívódásokat tesz ki a nyilvánosság elé a maguk lehető legtermészetesebb mivoltában, amelyeket nagy valószínűséggel mindannyian számtalanszor éreztünk, csak igyekeztünk rejtve tartani. „Egyszer észrevettem, hogy apám a nadrágjába törli a kezét, amikor elengedte az enyémet” – ez a sok szempontból semmitmondó emlékfoslány elég ahhoz, hogy a lány, rettegve saját izzadó tenyerétől, ne merje megfogni a fiú kezét miközben a Gellért-hegyen sétálnak. Tizenöt éves volt, amikor reggel hét óra negyven perckor belépett az iskola kapuján, hat óra múlva kilépett, és az anyjának már nem volt bal melle... Azon gondolkodott a piszkosfém falak között a kávéautomatánál, hogy mit

csináltak az anyja bal mellével és mit csináltak a mellbimbójával. És bár nem ugyanabban az írásban és nem is ugyanazzal a hőssel, mégis valamiképpen folytatásként azon is elmélázott, hogy az anyja mennyivel több volt, mint az apja neve és egy mellé biggyesztett né szócse, és hogy vajon mit írjon arra a fránya kőre, hogy azt jelentse a név, amit neki a szó: anyu.

Csupa olyan kérdés, dilemma merül fel Harag Anita könnyen fogyasztható írásaiban, amelyek apróságuk ellenére az élet legkomolyabb, ugyanakkor sokszor önironikus, más-kor banális arcát mutatják. Mi van azután, hogy a szőnyegre pisilt a kutya, hogy kicsörtük valaki más pudingját a munkahelyi hűtőből és hogy felkerül anyánk neve apánk alá a fejfára? Hogy lehet élni a hiánnyal?

HARAG ANITA: ÉVSZAKHOZ KÉPEST HÜVÖSEBB, MAGVETŐ KIADÓ, 133 OLDAL

CSEJTEI ORSOLYA

KÖNYV

Amikor a nő először hord nadrágot

FORRÁS: LES FILMS DU KIOSQUE

A mozizás közösségi élmény, ami több hónap társas-magányos tévézés után még fontosabbá vált, így a mozik újraindítását országszerte nagy, közös ünnepléssel várják a filmszínházak. A Cirko Film szervezésében futó Vissza a moziba! fesztiválon július 17–19. között már látható is az első koronavírus utáni itthoni bemutató, egy pompás francia vígjáték a César-díjas Martin Provost-tól. A Hogyan legyél jó feleség?-ben a varázslatos Juliette Binoche eldobja a fakanalat, engedelmes nejből, tipp-topp háziasszonyból a női jogok élharcosává lép elő, majd a kiskosztümöt igen, a franciás finesse-t nem levetkőzve táncol és dalol a grande finale-ban.

Mialatt 1967-ben Párizsban sztrájkok, diáktüntetések és progresszív eszmék fenyegetik a köznyugalmat, az elászi Van der Beck Háziasszonyképző Intézet a régi társadalmi rend talán legfontosabb, egyben láthatatlan pillérét, azaz tökéletes feleséget képez cseppet sem lelkes tinilányokból. Bibliájuk A jó feleség 8 alapszabálya, amelybe beletartozik a zokszó nélküli házimunkavégzés, a házastársi hűség és engedelmesség, a tartózkodás az élvezeti szerektől (miközben a férjnek természetéből és státuszából adódóan semmilyen kísértésnek nem kell ellenállnia), ami ironikus ellenpropagandája a korai feminizmusnak. Akkor volt a fegyelem és a függésben tartás, hogy a nők élni se merészeltek az addigra épp csak kivívott jogaikkal, mint a szavazás.

Az intézetvezető Paulette (Binoche) váratlanul megöregszik, ezután ahogy kell, egyre jobban magára talál, és a szerelem is rá, így már képtelen hitelesen képviselni vagy a lányoknak megtanítani a nőt a férfinak mindenben alárendelő háztartási robot szerepét. Aki már a #metoo idején sem értette a franciák laissez-faire hozzáállását, ki fog akadni, hogy a film viccesre veszi a sok helyütt ma is fennálló férdominanciájú világrend igazságtalanságait, pedig a humor és a nevetés az ellenállás egyik leghatékonyabb, legfelszabadítóbb formája.

HOGYAN LEGYÉL JÓ FELESÉG? FORGALMAZZA AZ ADS SERVICE KFT.
BÁLINT ORSOLYA

STREAMING

Nyomoz a falu

Titokzatos eltűnéseket, felderítetlen gyilkosságokat, paranormális(?) jelenségeket mutat be a Netflix legújabb saját gyártású dokusorozata, az Amerikában 23 éven át futó tévéklasszikus modernizált, globalizált újjáélesztése. Ha a rejtélyes történetek önmagukban nem lennének elég sokkolók, velünk marad a tudat, hogy az el nem kapott (sorozat)gyilkosok még közöttünk járnak. Nem feltétlen tűnnek szociopátának, kiszolgáltatnak minket a boltban, ott laknak a szomszéd házában. Felettből frusztráló, hogy a szeretteiket elvesztő családok számára talán sosem lesz megnyugtató lezárás, válasz a miértekre, sem törvényes igazságtétel. Hacsak – sokszor a bűnesetek után évtizedekkel – nem jelentkezik valaki egy új információmorzsával, éppen a műsor hatására. Ma már tudjuk, hogy ez tényleg működik: az eddig bemutatott több mint ezer felderítetlen ügy felét azóta sikerült feltárni. Segítettek a nézők fülesei, máskor a régi cellatársak vagy egy gyilkos a teljes bűnlajstromával egyetemben ezt a bűncselekményt is bevallotta.

A legmegrázóbbak a gyerekek eltűnéséről szóló részek, amikor a család még reménykedik, és az övéikkel együtt török össze a néző szíve, amikor kiderül, hogy a szeretett gyermek az otthonától nem messze rég egy sekély sírhantban fekszik. A könnyes szemű, csendesen gyászoló vagy épp harcosan tagadó családtagok, illetve a bűnügyi nyomozók felváltva (bravúrosan szerkesztett ritmusban és dramaturgiával), számos archív fotót és felvételt használva mesélik el az eseményeket. Ahol a hatóságok hozzáállása nem ébreszt szimpátiát, mert például egy minimum gyanús ügyet (ki tudja, miért) lezárnak öngyilkosként, a filmesek ott sem fordulnak nyíltan a rendőrség vagy az igazságszolgáltatás ellen, nem akarják aláásni a hitelüket. Olyankor inkább keresnek az ügyön (a rendőrök helyett is) dolgozó oknyomozó újságírókat vagy riportereket, hogy szakszerűen összerakják a puzzle-t. Ezekből jön létre a tényszerűség és az érzelmi érintettség különös keveréke, ami hihetetlenül valószínűsítővé teszi a történeteket. Az alapvető cél a nyilvánosságot – mint egy hatalmas falut – használni arra, hogy segítsen feltárni, megérteni, mi történhetett. Vagy legalább pár perc együttérzést kapjanak azok, akiket eddig nem hallgattak meg, nem hittek nekik, és talán emiatt már önmagukban is kételkedni kezdtek.

MEGOLDATLAN REJTÉLYEK, NETFLIX

B.O.

FORRÁS: NETFLIX

Érzéki élmények

Négy hónap, kizárólag az online térre korlátozódó kulturális uborkaszegzon után valami egészen földöntúli élmény belépni egy kiállítóterbe, ahol cseppet sem elhanyagolható módon még festmények is lógnak a falakon. Az, hogy Barabás Zsófi képei még szét is feszítik a Mozsár utcai Deák Erika Galéria „egyterét”, és egy pusztára rájuk pillantással mozgásba hozzák az Univerzumot, csak hab a tortán.

„Azt szerettem volna, hogy aki ide belép, annak szétégjen a retinája!” – mondja Zsófi a kiállítás tárlatvezetésén, amelyet az irodalmi körökből ismert Ott Annával közösen, amolyan kérdezz-felelek formában valósítanak meg. A tárlatvezetés amúgy enyhe túlzás – az érzékszervek ugyan orientálva vannak, de mivel összesen 9 képről és lényegében egyetlen kiállítótérrel van szó, simán teljesíthető a túra a nézőközönség mozgatása nélkül.

A karantén után furán szokatlan, ahogy egészen közel állnak egymáshoz az emberek, és az is meglepett, mennyire ki lehet esni a képzőművészet fogyasztásának rutinjából néhány hónap alatt. Máskor azonnal beszippantanak a színek – főleg az ilyen élénk, retinaégető pink, narancs és kék – és a formák, kéretlenül kúszik be a zsigerekbe az impresszió, de most sokkal óvatosabban mozdul meg az áramlás. Merthogy Barabás Zsófi festményeiben áramlás és morajlás van. „Az organikus formák az emberek, az egymásba érésük a kapcsolódás, a geometrikus vonalak pedig a körülöttünk lévő teret, az utcákat, a szobát szimbolizálják, ahol épp vagyunk” – feleli a kérdésre, hogy vajon hogyan is érti a művész, amikor itt egy folt, ott egy redő, amott hullámvonal, mellette egyenes, belül ívek egymásba kapaszkodása, kívül kiszögellések. Persze mindezt csak nagy vonalakban, a lényegét leegyszerűsítve vázolja, példaként a Január elseje reggel című festményt hozza, amelyen ő és még valaki január elsején sétálnak, sasszéznak, beszélgetnek, gondolkodnak át a Szabadság híd zöldjén, borszínűen, a víz kékes érzetét égetve nemcsak a retinára, de valahová az agy asszociatív terébe is.

Lehet így is Barabás Zsófi-festményt nézni, hogy ismerjük a háttérét, de talán még izgalmasabb addig figyelni az alakzatok térbelivé formálódását, amíg bele nem mozdulunk mi magunk is a fortyogásba. Valaki azt mondja, olyanok a képek, mint a lávalámpa lüktetése. Más egészen intim belső térbe szippantódik, és újraéli a fizikai boldogságot. Nem szégyelli, ki is mondja, amitől a művész elalél. „Ez az! Érzéki élmény szeretnék nyújtani” – mondja. Annak ide-

jén Térey János nyitotta meg Zsófi egyik korábbi kiállítását, ő azt mondta a festményekről, hogy tájképek, amelyek fölött origami madarak röpködnek. Egy másik megnyitón pedig Grecsó Krisztián „szagokat, intim és dühös pillantásokat” vizionált a Barabás-festményekbe. „Ezek itt leginkább a boldogság, a boldog pillanatok festményei” – magyarázza a művész, aki egy másodpercig sem titkolja, mennyire szerencsésnek tartja magát, hogy az érzelmeit, az indulatait és a hangulatait beleviheti a művészetébe, ha tetszik, a munkájába. „Nem hagyom kint sem a dühöt, sem az örömet, sem a feszültségeket, sem a bizonytalanságot, lényegében ezek mozgatják a vászonra került történeteket, amelyek aztán remélhetőleg másokból is előhívják a saját belső sztorijaikat. Amúgy nem csak a festés okoz élvezetet, elmondhatatlanul szeretek például vásznat feszíteni és nagy mennyiségben színeket keverni.” Van, hogy egész nap csak a festékekkel bíbelődik a boszorkánykonyhájában, és ha sikerül ki-keverni azt a bizonyos kéket vagy még annál is kékebbet, amit elképzelt, az maga a színne testesült gyönyör számára.

Barabás Zsófi: Kihajtogatott mozdulat Deák Erika Galéria

Látogatható szeptember 19-ig – a zárás dátuma a vírushelyzet aktualitásától függően változhat.

Barabás Zsófi ma az egyik legtöbbet hivatkozott, nappalikban, tárgyalókban és galériafalakon jelen lévő fiatal kortárs művész. Pedig még csak nem is készült festőnek. Az alkalmazott grafika érdekelte, de aztán nem tudott pixelekké válni az olajfestékvörös vér (édesapja, Barabás Márton is festő). Még kevésbé készült absztrakt festőnek. Amikor mégis átnyergelt, „kicsit sem volt menő az absztrakt”. Persze ez cseppet sem érdekelte, az embernek legyen tartása, és csináljon

valami olyat, amivel önazonos. Nem pedig menő. Aztán valahogy az is megjött. A menőség. Valamirevaló kortárs gyűjtő má már nincs Barabás Zsófi-festmény nélkül, és ha azt kérdezik tőle, kinek a lakásába szeretné, hogy a képe lógjon, szerénytelenül Peggy Guggenheimet, illetve ha muszáj élő mondanía, akkor Barabási Albert Lászlót említi.

A festmények mellett a Deák Erika Galéria három teljesen új szoborkísérletet is bemutat – innen a tárlat címe: Kihajtogatott mozdulat. Az utóbbi évben leginkább az foglalkoztatta, miként tudja a műveit szó szerint a térben is megjeleníteni. Kisplasztikákban is gondolkodhatott volna, vagy bármilyen gyúrható, kézzel szabdalható formában, de az nem lett volna igazán Barabás Zsófi-s. Elment a Kecskeméti Acél Szimpóziumra, és a kis jegyzetfüzetrajzokból, amelyek a festmények tollal firkált előképei, 150 kilós, mozdíthatatlanságukban is kecses acélszobrokat kanyarított egy lézervágóval.

Nincs sok mű kiállítva a galériában, de ha csak egyetlen olyan élményt tud adni, ami kacsakőként hullámokat vetve pattog végig, esetleg csobban bele rutinéletünkbe, már megérte megnézni a tárlatot. Zsófi ezt úgy fogalmazza a másik oldalról, hogy ha átlapoz egy festészeti albumot, amiben 10 percen át vizsgálhat egyetlen Kandinszkij-képet, akkor is megéri megvenni a könyvet, ha korábban már százszor megfogadta, hogy soha többé nem költ ilyesmire.

CSEI TEI ORSOLYA

A kétlábú Hokedli

Már akkor „zöldvállalkozó” volt, amikor azt sem tudta, hogy ez mit jelent. Sinkó Bori, a népszerű Hokedli tulajdonosa számára természetes, hogy segít, akinek tud és hogy nem terheli a környezetet. Csapatával helyi, valamint szezonális alapanyagokból főz mindennap, egy izgalmas receptjét velünk is megosztotta.

Gyűszűnyi üzlethelyiségben ülünk Sinkó Borival, a nem szakács szakáccsal, gasztroarccal, vendéglátóval. A Nagymező utcai Hokedlibe közben folyamatosan áramlanak a vendégek, láthatóan rutinnal rendelnek, közben pedig Bori telefonja is megállás nélkül pittyeg, jelez, zörög. Zajlik az élet a kis étkezdében – és ez nagyon megnyugtató az elmúlt hónapok után.

Sinkó Bori fiatal kora ellenére régi motorosnak (de még inkább kerékpárosnak) számít a pesti gasztroszcénában. Pedig a vendéglátásba mintegy véletlenül csöppent bele. Grafikusnak tanult, de pénzkereset gyanánt ebédet főzött, majd bringára pattanva szállított az ismerőseinek, és talán számára is váratlanul ételszállító vállalkozást húzott fel. Ez lett a Kétker-Étkem, amely a mai napig a szertágazó vállalkozói életút fix pontja, ez a cég üzemelteti a Hokedlit is.

A főzelékbár előtt Bori működtetett grillkonyhát is a Trafó melletti Tündérgyárban, tanult szakácsoktól, fejlesztette magát üzleti-gazdasági vonalon – miközben egy kereskedelmi bank hitelosztályán három évet lehúzva azt is kitapasztalta, mi az, amivel soha az életben nem szeretne foglalkozni.

Az eredendően zöldvállalkozó

„Most, hogy belegondolok, van a családomban nyoma a vendéglátásnak és a vállalkozásnak. Győrben hatalmas Duna-parti étterme volt a nagyszüleimnek, amit egy háborús bombatalálat vitt el. Kicsit később a hentesüzletünket államosították, nagyjából eddig tartott a vállalkozás-, vendéglátás-vonal, amit most folytatok” – mondja, és nem

titkolja, hogy azért az a győri étterem még piszkálja picit a fantáziáját. De vissza a Terézvárosba! Ez a Hokedli két stabil lábon áll: egy társadalmi vállalkozásokat felkaroló pályázati program és saját tőke együttese segített létrehozni a népszerű kisétkezdét. A legutóbbi időkig a Gyermekház alapítvánnyal együttműködve fogadtak fel nehezen kezelhető fiatalok közül munkaerőt, kisegítőt. „Már tíz éve kiderült, hogy »zöldvállalkozást« csinálók, ezt a kifejezést akkor hallottam először. Számomra természetes, hogy igyekszem nem terhelni a környezetet, hogy segítem azokat, akiket módomban adódik, és visszaforgatom mindazt, ami nem kell a közvetlen megélhetéshez” – vallja Bori.

A Hokedlivel az üzleti terv eleve a főzelékekre épült – a levesbárkultúra már hódí-

tott Budapesten, de a főzelékeket szinte csak egy menzaserző gyorsétteremlánc képviselte. Sinkó Bori viszont újhullámos főzelékeket tett az étlapra, azokat magukkal a zöldekkel sűríti, és abból készül a napi menü, amit reggel a zöldséges hoz. Ez pedig szezonális és friss – és persze közelről érkezik, hiszen a környezettudatos konyha egyik legfontosabb szabálya, hogy hatvan kilométeren belülről érkeznek az alapanyagok.

Íhle! és alapanyag

Sőt, a Hokedli most már nagy erőket fektet abba is, hogy saját zöldségeket, saját zöldfűszert használjon, nagy szószólója a városi kertészkedésnek, együttműködik a zuglói

Capsul Farmmal, így minden hozzávalóról pontosan tudja, ki és hogyan termesztette. Külön odafigyelnek az ételallergiásokra, a vegánokra és a vegetáriánusokra is. Hogy mennyire ad hoc módon készül a napi menü, az is mutatja, hogy az éppen étlapon lévő fogásokat csipeszekkel helyezik ki a táblára, a csipeszek színe pedig jelzi, hogy az adott fogás laktóz-, glutén- és/vagy cukormentes-e. „Mindig utáltam a fix étlapot. Vagy túl sok fogás van rajta, vagy épp elfogyott, amit az ember szeretne, és az is valószínű, hogy minél hosszabb egy étlap, annál kevesebb rajta a friss alapanyagokból és frissen elkészített étel. Mi azt főzzük, amirehhez épp ihletünk és persze friss alapanyagunk van. Amit a konyhában végzünk, az kreatív alkotótevékenység, aminek a végeredménye finom” – válaszolja konyhai ars poeticáját Bori.

A mostani pörgést, zsebzést megélve nehéz felidézni, hogy az elmúlt hónapok milyen kínkeservesek voltak. A Hokedli is átalált ételkiszállításra, de a sok belefektetett energia és tőke legfeljebb egy nulla közeli helyzetre tudta menteni a károkat. „Most újra élvezzük az életet, gyerektáboroknak, lagzira főzünk, rendezvényekre települünk ki. Fárastzó, de nagy boldogság is” – számol be Sinkó Bori.

Hozzatok dobozt!

És hogy mennyire könnyű ma társadalmi vállalkozást vezetni, környezettudatos vendéglátást csinálni Budapesten? Bori szerint sokkal könnyebb most, mint mondjuk tíz évvel ezelőtt, mert egyre többen csatlakoznak ezekhez a mozgalmakhoz, valamint nagyobb a kereslet is. De például a lebomló, újrahasznosítható evőeszközök, tányérok, poharak megtalálása még mindig rengeteg utánajárást igényel, és persze a költségeket is jelentősen megdobja. Bori – teljes joggal – abszurdnak találja, hogy az elviteles csomagolás az étel árának majdnem harmadát teszi ki, ezért kampányt indított a vendégek körében, hogy inkább hozzák magukkal a dobozokat, így mindenki jobban jár. „Ehhez mondjuk nagyon összeszedettnek kell lenni, már reggel, otthon gondolni kell arra, hogy az irodába menet betegyem az elmosott dobozom – nekem nem menne” – mondja mosolyogva Bori, de hogy mennyire összeszedett és átgondoltan cselekvő gasztrovállalkozó, az minden gesztusából látszik. És a folyamatosan pittyegő, zörgő-csörgő telefonján is.

BK

Egy recept Boritól, a Hokedliből:

Hagymás, paradicsomos vörösbab, ahogy Bud Spencer szereti

Hozzávalók 4 személyre

- › 1 kg vöröshagyma › 1 fej fokhagyma
- › 0,5 kg húsparadicsom
- › 1 kisebb zellergumó › 1 szál sárgarépa
- › 1 csokor petrezselyem › 40 dkg vörösbab
- › 3 ek. étolaj › 3 ek. balzsamecet

Fűszerek: › egész bors › koriander, egész római kömény › szegfűszeg › kakukkfű › majoránna › egész

Egy száraz lábos aljára közepes lángon a következő fűszerekből egy-egy csipettel teszünk: egész bors, koriander, egész római kömény, két babérlevél, és óvatosan kevergetjük hevítve addig, amíg elkezdjük érezni az illatokat. Ekkor hozzáadjuk az olajat, majd a hagyma kétharmadát, amit előzőleg finomra vágunk. Üvegesre pirítjuk. Hozzáadjuk a megtisztított fokhagymát és a gyökérzöldségeket lereszelve, a zöldfűszereket, majd a vörösbabot, és együtt pirítjuk őket tovább. Minden mag sokkal finomabb lepirítva, és a hüvelyeseknek is jól tesz egy kis pörzsanyag, ezért én nem szoktam beáztatni őket, hiszen úgy nem működne a dolog. Öt percig időnként megkavarva pirítjuk a babunkat, majd felöntjük annyi vízzel, hogy kis ráhagyással ellepje. A hüvelyeseket én csak a végén szoktam sózni, mert így sokkal gyorsabban megpuhulnak, és a főzővíz forráspontját sem emeli a só. Ahogy a főzés folyamán redukálódik a folyadék, mindig pótolni kell, hogy ne égjen le az étel. Körülbelül 2-3 órában át kell főzni, mire megpuhul.

Ha elkészült, a maradék hagymát durvára szelve, külön serpenyőben lepirítjuk, hozzáadjuk a durvára kockázott paradicsomot, majd ha lepirult és levét engedett, felöntjük a balzsamecet, aztán belekeverjük a főzelékünkbe. Sózzuk, ha szükséges, vagy édesíthetjük, és friss petrezselyemmel tálaljuk.

Szánsájn, rámen és velőcsont

A vírus sem tudta megakadályozni, hogy a Cirko-Gejzir júliusban ismét csokorba szedje az elmúlt év legizgalmasabb, legmegindítóbb, legszórakoztatóbb, leg-leg-leg nemzetközi merítésű művészfilmjeit, és fesztiválvetítéseket tartson belőlük, Peti nem látott filmjei alcímmel. Az idén már tizedik alkalommal megrendezett Szánsájn Filmfesztivál afféle multikulturális kalandozás az érdekek birodalmában, ahol akár akarjuk, akár nem, olykor könnyel telik meg a szem és összefut a nyál a szájból. Mert bár a filmek nincsenek tematikus blokkokba szedve, a napi kínálatban mindig szerepel egy-két olyan ínycsik, amelyben az élet lényegét egy nagy tál, szívvel-lélekkel készített rámenben vagy Szindbád újházi tyúkhúslevesével mérjük. A jó ételtől jobb lesz a világ közhelyet ezekben a filmekben úgy kínálják fel, hogy bennük nem a szemkápráztató dizájn és a körítés dominál. Némelyik igazi virtuális kóstoló, filmművészeti fine dining, ahol az élet drámájának keserébe vagy épp édességébe egy kis kínai csipősség, a húslevesben főtt karfiol íze, esetleg némi sziruposság keveredik.

A Berlini Filmfesztivál Kulináris Mozis szekciójában bemutatkozó Ramen shop – Ízek a múltból főhőse egy mandarinul írt receptfüzet nyomán ered rég meghalt edesanyja hagyatéka és a saját billegő kínai-japán identitása után. Cseng mester felesége elvesztése után „menekül” az emlékek elől Finnország egy távoli falucskájába, ahol a szép szőke Sirkka ízig-vérig finn kávézójába nem kevés kínai ízt csempész. Mika Kaurismäki filmje, a Cseng mester konyhája az „egy fehér heteroszexuális férfi sosem enne ilyesmit” tagadásától a „tudom, hogy hülyén hangzik, de szerintem gyógyító a főztje” varázslatáig vezet a nézőt. Huszárik Zoltán Szindbád-ját a gőzölgő, aranyárga húsleves viszi vissza a „szent, megunt életbe”, a premier előtt vetített Notting Hill-i cukrászda pedig azt mutatja meg hol viccesen, hol pedig sirósan, hogyan lehet egy olyan süteményezőt létrehozni, ahonnan mindenki kicsit boldogabban jön ki.

A vetítések pontos időpontjáról a cirkogejzir.hu-n tájékozódhatnak.

A közös mozgás öröme

A pandémia idején nehéz helyzetbe került gyerekeket tornáztatott a képernyőn keresztül, de azt mondja, a közös mozgás öröme mással nem pótolható. Katus Attila személyi edzővel, életmód-tanácsadó, világ- és Európa-bajnok sportolóval a SportPontban találkoztunk és beszélgettünk.

– A hírek szerint a járvány alatt nehéz sorú családoknak tartott online tornaórákat.

– Az Ökumenikus Segélyszervezettel már hat éve kapcsolatban vagyok, ők kértek fel arra, hogy a karantén miatt négy fal közé szorult családok gyermekeit online tornáztassam meg. Természetesen azonnal igent mondtam. A segélyszervezet országos hálózatának több intézménye egyszerre kapcsolódott be az óráimba, így a zenés mozgás az orosházi, miskolci és kastélyosdombói átmeneti otthonok lakóinak is elérhető volt. Örülök, hogy segíthettem, jó volt látni a gyerekek lelkesedését, boldogságát, nekem is élményt adott ez a foglalkozás. Ezekben az otthonokban olyan családok élnek, amelyek vagy a rossz életkörülményeik, vagy a bántalmazó családtagjaik miatt kényszerültek ebbe a helyzetbe.

– Bár már elmúlt a veszélyhelyzet, sokan mégis félnek közösségbe menni, ezért az edzőtermeket sem szívesen látogatják. Nekik mit, milyen mozgásformát ajánlana?

– Az online lehetőségek közül sok megmaradt, és egyre több ember számára hozzáférhető. Én ugyanakkor azt tapasztalom, hogy most már lassan újra benépesülnek az edzőtermek, az emberek vágnak a szabadságra, bár sokan anyagilag nem engedhetik meg maguknak ugyanazokat a fizetős órákat, amelyek addig beépültek az életükbe. Természetesen mindenkinek azt ajánlom, ha teheti, menjen közösségbe, de tartsa be az óvintézkedéseket, vigyázzon magára és másokra is! A közös mozgás öröme mással nem pótolható, én is nagyon boldog vagyok, hogy újra találkozhatok a régi arcokkal, örülünk egymásnak.

– Vajon minek köszönhető, hogy az aerobik a 80-as évek óta töretlen népszerűségnek örvend, sőt ma már a hölgyek mellett a férfiak is szép számmal gyakorolják és versenyszerű sporttevékenységgé vált?

– Ez a mai életformához kiválóan alkalmas mozgásforma, amely nagyon jól beilleszthető a hétköznapi ember életvitelébe. Nem kell sok minden hozzá. Elég egy jó cipő, valami kényelmes sportruházat és egy hely, ahol szakember vezetésével jó zenére, vidáman, közösségben mozoghatunk. Ma már az aerobikon belül is számos órátípus van, így mindenki megtalálja az igényeihez, lehetőségeihez leginkább megfelelő. Ráadásul, mint minden ilyen közösségi eseménynél, az emberek nem csupán a sportért jönnek, hanem kialakulnak emberi kapcsolatok, barátságok, jó társaságok. Így mondhatjuk, hogy ez már több mint sport, inkább közösségi élmény.

– Itt, Terézvárosban az úgynevezett Best Body Aerobikot oktatja. Mit kell tudni erről az ön által kifejlesztett mozgásformáról, mitől speciális?

– Ezt úgy tudnám elmagyarázni, hogy olyan, mint egy séfnek a saját receptje. Ezt hosszú évek alatt a saját tapasztalataimat felhasználva fejlesztettem ki, mondhatni, hogy ez az én szakmai ujjlenyomatom. Ezt az edzésprogramot tartom a leghatékonyabbnak, ami a legszélesebb réteget eléri. Be tud jönni egy 60-70 éves, de egy tizenéves is élvezni. Van egy bemelegítő blokk, guggolások, de nem unalmas formában. Aztán lemegyünk a talajra, erősítünk és nyújtunk. Ez egy klasszikus alakformáló edzés az én ízlésem szerint, amolyan katusosan...

GAJDÁCS EMESE

FOTÓ: BEREZ VALTER/KEPSZERK.HU

A Hunyadi téren is szervez programokat a SportPont

A koronavírus-járvány miatt kerületünk szabadidős központja március közepe és június eleje között zárva tartott. „A veszélyhelyzet idejére karanténba kényszerült embereknek online igyekeztünk segíteni. A SportPont Facebook-oldalán rendszeresen osztottuk meg olyan videókat, amelyek az otthoni mozgáshoz adtak ötleteket, segítséget. Kollégáim közül többen önkéntesként is dolgoztak Terézvárosban” – mondta el érdeklődésünkre Leposa Milán, a központ vezetője. Mint megtudtuk, a június 2-i nyitás után szépen lassan tért vissza az élet az intézménybe. A fertőzés elkerülése érdekében szigorúan betartják az óvintézkedéseket. Főként az egyéni edzéseket ajánlják a közönségnek, a csoportos foglalkozásokat pedig fele létszámmal tartják meg. Nagyon népszerű a tollaslabda, az asztalitenisz. Leposa Milán arra is felhívta a figyelmet, hogy a SportPont a Hunyadi téri nyár programjait is gazdagítja. Július 18-án a zumba szerelmeseit várják a zenepavilonhoz, ahol ingyenes szabadtéri parti keretében mozoghatnak együtt a terézvárosiak. Augusztus 1-jére ugyanitt asztalitenisz-bajnokságot rendeznek, míg augusztus 15-én futóversenyre nevezhetnek a sportolni vágyók.

APRÓHIRDETÉS

VÍZSZERELÉS, csapok, szifonok, VÉCÉCSÉSZÉK, VÉCÉTARTÁLYOK cseréje, javítása. Mosó-, mosogatógépek bekötése. Tel.: 06-30-447-36-03

Házhoz megyek! Fogszor készítését, javítását vállalom garanciával. Hívjon bizalommal! Telefon: 06-20-980-3957

Közös képviselő, társasházkezelés! Tapasztalat, referenciák! Dr. Bíró Anna, Lőrincz Péter. Iroda: Teréz körút 21., 06-70-383-5004

Ingatlanirodánk eladó budapesti lakásokat/házakat keres ügyfeleinek. Gyorsan vevőt hozunk, jutalék 3%, ügyvéd ingyenes. Ismerősének lakása eladó? Hívjon, ajánlási jutalékot kap! Laurus Ingatlan, Tel.: 06-20-960-0600

REJTVÉNYNYERTESEK

Beküldendő a színnel kiemelt sorok tartalma 2020. július 22-ig.

A július 2-án megjelent számunk rejtvényének nyertesei:
Harmati Aranka, Tarján Zoltán.

Cím: Terézváros szerkesztősége, 1067 Budapest, Eötvös utca 3.

A helyes megfejtést beküldők között 2 db 10 000 forintos vásárlási utalványt sorsolunk ki.

APRÓHIRDETÉSEK FELVÉTELE:

VI., Eötvös utca 3., recepció, hivatali nyitvatartási időben.

*	↓	Jómagam Figyelmeztető beírás az iskolában	↓	Horvát olajipari cég 1. zenei törzshang	↓	Rovarok érzékszerve Szarmazik	↓	Vértanúk városa Csőd része!	↓	Előd Cincogó állat	Katona	↓	Svéd együttes Te meg én	*
Víctor Hugo idézet 1. rész	→													I
Csomóz	→	Nátrium Idézet 2. rész		Özönlik	→				Jean ... fr. színész Veszélyt sejtető	→				↓
→	↓		Áhítzik Egyiptomi napisten	→				Breki	→				Tonna Szárnyas rovar	→
Szűrő fegyver	→			Folyó szegélye	Duda széle!	→	*	Menyaszórný Toll angolul	→			Az aljára Rénium	→	
Liter Ötörai ital	→	Sértetlen Művészet angolul	→		„Z”	Csonttalan 9. századi dán király	→	Lengyel-ország autójele Római 500	→	Mutatató névmás	Anno	→		
→	↓		Idézet 3. rész	→							Nulla és a kettő közt található	→		
Törökország autójele Kotorászik	→		Átkelőhajó Ügynök angolul	→				Orrocska Igen oroszul	→			Y.O. Tiltószó	→	
→	↓				Ajándékoz Füzet régiesen	→		Superman Vidék	→	Budapesti egyetem	Lábait gyorsan szedi	→	Lajos Főnemesi cím	→
Méter Fabula	→	Sajt szlovákul	→	Dokumen- tum	→				Keverék Zúz	→				
→	↓			Egyik vitamin neve	... Harris, am. színész	→	Mértani összekötő egyenes Patás állat	→				Rádium	→	
*	→	L	→									Vegyjele SN	→	
*	→	Részvény-társaság	→	Járulék	→			Róbert Elemér	→		*	Fa széle!	→	*

SZÓKERESŐ

K	Á	P	O	S	Z	T	A	D	I	A	V
E	R	T	I	Z	E	D	L	A	Ö	V	É
N	R	Ú	N	A	N	O	J	L	Ó	G	L
K	A	R	I	O	N	K	A	T	Ó	É	B
A	L	K	I	Ü	Z	O	S	O	O	N	B
K	B	I	F	B	I	L	I	N	K	U	O
A	S	Z	O	T	T	O	R	R	A	A	R
S	Z	A	G	T	A	L	A	N	Í	T	Ó
U	S	A	P	H	I	Á	N	Y	Z	Ó	K
P	E	L	Á	G	I	A	N	A	P	D	A
Á	B	E	N	N	E	L	A	K	K	O	R
C	A	S	T	Ú	L	J	U	T	Ő	R	S

Kiűz
Les
Lóg
Nap
Nyak
Oka
Okol
Orra
Örs
Övé
Pác
Pánt
Pelágia
Rúna
Szagtalanító
Tized
Tódor
Túljut
Túr
Usa
Vél
Zen
Zita
Zseb

Akkor
Alj
Aljas
Anna
Árral
Aszott
Benne

Bili
Boróka
Dalton
Dia
Fog
Génua
Gnú

Hiányzó
Iza
Káposzta
Karion
Kasu
Kató
Ken

SUDOKU

			5		8	1								D	
C				F			B				2	6			
	0	8	D		5		4							A	
		A				C					E	F		2	
4	E			A		6	0			C			F	8	
					2						D			4	
	8	B	F	D		0		7						1	
5	A	6	1						3		C	7			
			9	C	1	D							3	5	
		4	3					9	2						
			8				A			E	B		7		
1	7			9		4	8			D					
	F		B	1	A	5		E					D		
			E						7	D	3		6	A	
	3		C						1		4	E	0		
		0		7	2				5				C	1	

FOTÓ: SMARTCITIESWORLD.NET

A legokosabb város

Ismét Londoné lett a világ legokosabb városa cím: a gazdasági fejlődéstől a mobilitáson át a várostervezésig valamennyi kategóriában vezet a Városok Mozgásban indexen, amit a neves IESE Business School globalizációs stratégiai tanszéke készít minden évben. New York és Párizs a dobogó-

sok, majd Tokió és Reykjavík – a föld legzöldebb fővárosa – következik. Az európai metropoliszok Berlinből Amsterdamig előkelő helyeket szereztek, noha a technológiát tekintve Szingapúr, Hongkong, Szöul, valamint San Francisco legalább 10-15 évvel járnak előttük. Svájc szinte minden városa kitűnik: Bázél a szociális hálójával, Bern a város-lakók közügyekben való részvételében mutat

példát. A fejlett világ túlsúlyát mutatja, hogy míg Sydney (17.) Los Angeleszel és Béccsel verseng, az afrikai kontinensről egyedül Fokváros (143.) tudott pontokat elérni.

Budapest a 74. helyre került a 174 világvárost rangsoroló listán, a brit Birmingham és a japán Nagoja közé, míg visegrádi szomszédaink közül Prága (39.), Varsó (54.) és Pozsony (62.) is megelőzött minket a fejlődésben. A stabil középmezőnybe, Barcelona, Brüsszel és Ljubljana mellé tartozunk a környezetvédelem és a városvezetés tekintetében, Kijev, Szófia és Bukarest mellett hátul kullogunk a technológiai és a gazdasági fejlettség, illetve a szociális kohézió pontjaiban. Nem erősségünk a várostervezés sem, ebben a kissé kaotikus mediterrán városokra, Rómára, Nizzára, Athénra hasonlítunk. Viszont szép pontszámokat kaptunk a mobilitásra és a tömegközlekedésre, az emberi erőforrásunkra, valamint a nemzetközi ismertségünkre, ezekben megelőzünk olyan amerikai nagyvárosokat is, mint Denver, Baltimore vagy Houston.

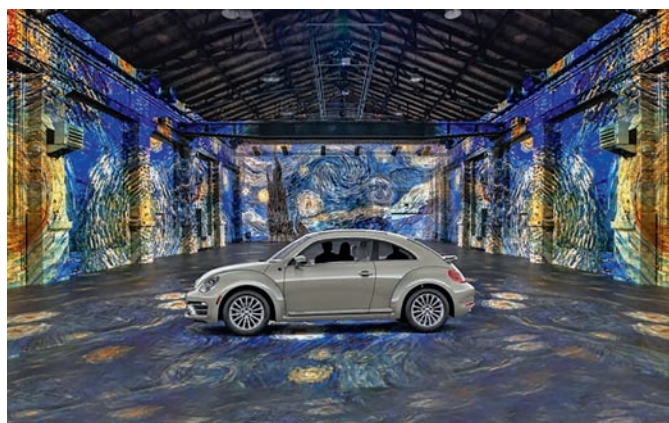
AZ OLDALT ÖSSZEÁLLÍTOTTA: BÁLINT ORSOLYA

Szociális munkásokra és mentálhigiénés szakemberekre cserélte le a rendőrök egy részét egy 170 ezres lakosú (Szeged méretű) amerikai város. Az oregoni Eugene-ban ők mennek ki a segélyhívások rendőri beavatkozást valójában nem igénylő (sokszor épp emiatt eldurvuló) 20 százalékhöz, és szociális segítséget nyújtanak, erőszakmentesen kezelik a konfliktusokat. A kezdeti kölcsönös bizalmatlanság után a rendőrök ma már tanulnak a szociális munkásoktól, ráadásul évi több millió dollárt spórol a város a humánus intézkedésekkel.

FOTÓ: YOUTUBE.COM

Égi jelek. A klímaváltság jelei is lehetnek az éjjel világító (angolul noctilucens, rövidítve NLC) felhők, amelyeket láthattunk már Budapest fölött is. Jellemzően a nyári hónapokban, éjfél körül és hajnalban alakulnak ki, az átlagos felhőknél sokkal feljebb, 75-85 km magasban. Kékes ragyogásukat annak köszönhetik, hogy a horizont alatt tartózkodó nap megvilágítja a bennük lévő jégkristályokat. Először 1885-ben, az indonéz Krakatau vulkán kitörése után figyeltek fel rájuk, ám ez elmúlt években feltehetőleg az üvegházhatás erősödése miatt egyre többször és több helyen tűnnek fel, amit a világszerte aktív NLC-figyelő csoportok nyomon követnek.

FOTÓ: CBC CA

Torontóban megnyílt az első autós múzeumi tárlat: a Van Gogh drive-in ötlete akkor merült fel a kurátorokban, amikor már lehetett tudni, hogy a pandémia miatt nem lehetnek nyitva, vagy egész más működésre kell beállniuk. Mivel a Van Gogh-tárlatot már leszervezték, kitalálták, hogy a képeket szabadterén, óriási vásznakra vetítik ki, így nemcsak jól látszanak egy autó belsejéből nézve is, de a látogatók úgy gurulhatnak végig a festő hihetetlen színes és részletgazdag képeinek világán, mintha csak várost néznének.

Egy hatodikos amerikai kislány találmánya mentheti meg az autóban hagyott kisgyermeket a túlmelegedéstől, ami egy forró napon akár 10 perc alatt végzetes lehet. Az észak-karolinai Lydia Denton alig tízévesen a hírekben hallott egy autóban felejtett csecsemő tragikus esetéről. Ez annyira szíven ütötte, hogy két évig dolgozott a megoldáson: egy autósülésbe betehető hőmérőn, ami a kritikus 38,8 fokot elérve azonnal riasztja a szülőket és a segélyhívót. Amerikában évente átlagosan 30 kisgyermek életét mentheti meg a kb. 50 dolláros (15 ezer forintos) eszköz.